

SKLEPNO

GLASILO ZASAVSKIH PREMGOVNIKOV - TRBOVLJE

OB NOVEM LETU 1969

V teh dneh se zaključuje prvo leto delovanja in poslovanja našega integriranega podjetja. Če se ozremo nazaj lahko ugotovimo, da je bilo storjeno mnogo za ustvaritev dobrih odnosov, tako znotraj podjetja, kakor tudi z delovanjem podjetja navzven. Lahko rečem, da bomo kljub problemom, ki so v premogovništvu nenehno prisotni, prvo leto obstoja skupnega podjetja premogovnikov Zasavja, zaključili še kar uspešno. Jasno je, da bi bilo potrebno v tem času doseči še mnogo večje uspehe. Toda temelj obstoja in na tem se bodo uspehi v nadaljnjem delovanju podjetja prav gotovo pokazali, saj ne manjka zavzetosti in odgovornosti pri delu na vseh področjih. Kljub temu, da od časa do časa reševanje nekaterih vprašanj razburka kolektiv pa vendar menim, da se v bistvu kolektiv zaveda položaja podjetja kot celote in bo znal vedno ob ustrezni razlagi in pojasnilu najti in sprejeti tudi ustrezno rešitev.

Sodim, da so v razdobju enega leta odigrali v podjetju izredno pomembno vlogo samoupravni organi, tako osrednji, kakor tudi v delovnih enotah. Osrednji samoupravni organi še posebej, ker so se srečevali s problemi usklajevanja določenih mnenj in stališč, ki izvirajo iz dveh bivših podjetij. Pravtako so pomembno delo v povezovanju celotnega kolektiva opravile družbeno-politične organizacije.

Ob vstopu v drugo leto obstoja in delovanja našega integriranega podjetja, se zahvaljujem vsem članom delovnega kolektiva, ki so vsak na

svojem delovnem mestu dali svoj prispevek k doseženemu uspehu podjetja. Hkrati apeliram na vse člane delovne skupnosti, da sodelujejo za še večjo dosego enotnosti celotnega kolektiva. Delo podjetja, njegov značaj in rezultat opravljenega dela je naš osnovni interes, ki nas globoko povezuje in nas mora še močneje združevati.

Moja osebna želja je, da bi novo leto 1969 bilo še uspešnejše tako po rezultatih dela kot tudi po nadaljnjem izboljšanju v povezovanju ce-

lotnega kolektiva. Zato želim vsem članom delovne skupnosti čimveč uspeha na delovnem mestu in čimveč zadovoljstva v svojem osebnem življenju.

Vse člane delovne skupnosti vabim, da bi dosegli še večji polet za dosego še boljših gospodarskih rezultatov podjetja ter da bi še nadalje podpirali vsa prizadevanja za ustvaritev še večje enotnosti kolektiva.

Glavni direktor
Ivančič Albert, dipl. inž. rud.

Pozdrav naših rudarjev maršalu Titu 14. oktobra 1968 v Hrastniku
Foto Savšek Janko

Vsem članom delovnega kolektiva in vsem poslovnim partnerjem želimo obilo uspehov v novem 1969. letu!

Delovni načrt za leto 1969

Že v mesecu otokbru t. l. smo pričeli s pripravo delovnega načrta za prihodnje leto.

Najprej je bilo potrebno zbrati prijave potreb kupcev po različnih sortimentih našega premoga, ker je to osnova za določitev višine proizvodnje in hkrati za pripravo obsega odkopnih polj, obsega investicijskih ter raziskovalno odpiralnih del.

Poleg navedenega je bilo potrebno pri sestavi plana upoštevati tudi postopni prehod na 42-urni delovni teden v letu 1970. Za leto 1968 je bilo predvidenih 287 delavnikov in 17 prostih sobot, za leto 1969 pa je predvidenih 279 delavnikov in 24 prostih sobot. Razdelitev prostih sobot po posameznih mesecih pa je odvisna od plana prodaje. Proste sobote so razdeljene po trimesečjih: I. — 4, II. — 9, III. — 7 in IV. — 4. Večje število prostih sobot pa zahteva večjo proizvodnjo v ostalih de-

lovnih dneh, sicer bi se zmanjšal dohodek podjetja in hkrati tudi osebni dohodki. Povečano proizvodnjo v delovnih dneh pa je treba doseči s povečanimi odkopnimi storitvami, katere pa pogojuje le ustrezna odkopna metoda.

Proizvodni plan za leto 1968 je predvidel 1.410.000 ton komercialnega premoga in 325.000 ton kotlovnega premoga, skupaj torej 1.735.000 ton.

Plan za leto 1969 pa predvideva proizvodnjo 1.310.000 ton komercialnega premoga ali 100.000 ton manj kot v letu 1968 in 510.000 ton kotlovnega premoga ali 185.000 ton več kot v letu 1968, skupno torej 1.820.000 ton ali 85.000 ton več kot v letu 1968.

Ta plan proizvodnje pa je razdeljen po posameznih rudnikih in po posameznih trimesečjih takole:

Del. dni	Trimesečje	Komercialni			ZP-T	Kotlovni Trbovlje	Skupaj ZP-T	Ton/dan
		Hrastnik	Trbovlje	Zagorje				
71	I.	155.800	50.200	152.700	358.700	97.300	456.000	6.423
67	II.	143.000	19.800	146.100	308.900	130.100	439.000	6.552
69	III.	156.500	4.000	148.200	308.700	123.300	432.000	6.261
72	IV.	174.700	6.000	153.000	333.700	159.300	493.000	6.847
279	1969	630.000	80.000	600.000	1.310.000	510.000	1.820.000	6.523
Dnevno/ton		2.258	287	2.150	4.695	1.828	6.523	—

Proizvodnja rudarskega šolskega centra v Trbovljah (20.000 ton) in v Zagorju (23.000 ton) je že upoštevana v celokupni tonaži 1.820.000 ton.

Rudnik Trbovlje bo imel proizvodnjo komercialnega premoga le v polju Terezija II in to do meseca maja. Naslednje mesece bo proizvodnja komercialnega premoga le iz polja Lakonca, kjer bo odkopaval rudarski šolski center. Proizvodnja kotlovnega premoga bo znatno višja. Na rudniku Hrastnik je predvidena nižja proizvodnja kot bo dosežena v letu 1968 zaradi zaostanka odpiralnih del pri pospeševanju proizvodnje premoga.

Rudnik Zagorje ima za 5.000 ton nižji plan kot v letu 1968 oziroma za 15.000 ton višji kot bo znašala proizvodnja v letu 1968.

Za posamezne rudnike je predviden naslednji padec sortimentov v odstotkih in količinah:

Rudnik	Trbovlje	Hrastnik	Zagorje	
Sortiment	%	ton	%	ton
kosovec	12.0	85.200	10.0	60 000
kockovec	11.5	81.650	14.0	84.000
orehovec	16.5	117.150	17.0	102.000
grahovec	13.5	95.850	10.0	60.000
zdrob	20.0	142.000	25.0	150.000

prah	26,5	188.150	24,0	144.000
kotlovni	—	510.000	—	—
SKUPAJ		1.220.000		600.000

Podrobna razdelitev padcev sortimentov med rudnikoma Trbovlje in Hrastnik je nemogoča zaradi skupne separacije.

Predvidene so naslednje storitve:
— jasmka z rudarskim šolskim centrom 2.88 ton/delavnik
— jamska brez rudarskega šolskega centra 2.81 ton/delavnik
— rudniška z rudarskim šolskim centrom 2.09 ton/delavnik
— rudniška brez rudarskega šolskega centra 2.04 ton/delavnik.

Vse storitve so višje kot v letu 1968, vendar jih bo možno doseči, če bo odvzem kotlovnega premoga notekal po pogodbenih količinah in če bodo rudniki izpolnjevali svoje planske obveznosti.

Tudi investicijska dejavnost bo prihodnje leto zelo aktivna. Za izvajanje investicijskih del in nabavo nove opreme nam bo od celotnega amortizacijskega zneska po pokritju anuitet in udeležbe pri sanacijskem kreditu, ostalo 12 milijonov N din. Na podlagi sklepa osrednjih samoupravnih organov je bilo za kori-

ščenje teh skredstev treba določiti prioriteten red. Ta je naslednji:

1. sredstva za dokončanje težkotekočinske separacije z drobilnico in poklasirnico ter zavračališči,
2. za odpiranje V. obzorja v jami Ojstro in zveza s Terezija II. poljem,
3. za odpiranje VII. in IX. obzorja v jami Hrastnik,
4. za odpiranje V. obzorja v jami Loke,
5. za odpiranje VI. in IV. obzorja v jami Kotredež.

Dela na teh objektih so se pričela izvajati že v letu 1968 in jih je potrebno forsirano nadaljevati zaradi zagotovitve nadaljnje proizvodnje. Na rudniku Zagorje bo potrebno vzporedno z jamskimi odpiralnimi investicijskimi deli izvesti še regulacijo potoka Medija v Lokah in regulacijo potoka Kotredežnica s prestativijo ceste v Potoški vasi. Tudi ta dela bodo zahtevala precejšnja sredstva, so pa nujna, če hočemo pričeti z odkopavanjem premoškega sloja, ki je v tem območju in znaša več milijonov ton. V teh slojih se nahaja tudi kvalitetnejši premog.

Ne bi pa bilo prav, če ne bi razvijali tudi drugih naših dejavnosti kot so kamnolomi, opekarna, betonarni itd. Za potrebe teh dejavnosti nam najbrž ne bo ostalo sredstev iz amortizacije in bomo morali reševati njihovo rekonstrukcijo s pomočjo kratkoročnih kreditov.

Tudi raziskave, s katerimi smo zadnje leto precej zaostali, bomo morali forsirati.

Večja sredstva pa so namenjena za študije in projekte. Zaradi razširitve vplivnega področja odkopnih polj bo potrebno izvesti tudi večje število odkopov.

Sicer pa bodo o delovnem načrtu za prihodnje leto razpravljali in sklepali tako samoupravni organi delovnih enot, kakor tudi osrednji samoupravni organi.

Jermol Adolf, dipl. inž. rud.

Dopisujte

v

naše

glasilo!

Osnove poslovne politike podjetja za leto 1969

Poslovna politika podjetja je v bistvu sestavljena iz niza politik v podjetju: proizvodne politike, nabavne, prodajne, finančne, stroškovne, politike delitve, kadrovske in razvojne politike podjetja. Uskladitev vseh teh, kar mora biti dejansko doseženo zaradi nujnosti dobrega funkcioniranja podjetja, predstavlja v pravem smislu poslovno politiko podjetja, ki jo izvajamo tako znotraj odnosov v podjetju, kakor jo uveljavljamo v odnosih našega podjetja s poslovnimi partnerji. Če nekoliko razčlenimo posamezne elemente celotne poslovne politike, potem lahko ugotovimo naslednje: da je proizvodna politika, ki ni samo količinsko določena z ozirom na položaj na trgu, odvisna tudi od možnosti prilagojevanja s cenami, kar zopet zavisi od možnosti, ki nastopajo v sami proizvodnji, da je nabavna politika v veliki meri pogojena od količin, ki so potrebne v proizvodnji in s tem v zvezi z iskanjem najboljših možnosti, ki jih daje tržišče pri najugodnejših cenah za podjetje; da je prodajna politika omejena v količinah in v dopustnem nihanju cen z ozirom na konkurenco na trgu; da zavisi finančna politika podjetja od moči lastnih finančnih sredstev in s tem v zvezi njih usmerjanja, obračanja ter iskanja možnosti povečanja lastnih finančnih virov; da mora politika razvoja podjetja biti osnovana na določeni gotovosti bodoče proizvodnje in proizvodnih količin in mora iskati možnost uvajanja najsodobnejše tehnike v vseh fazah proizvodnje premoga, da mora temeljiti kadrovska politika skladno s potrebami modernizacije podjetja, na splošnem dvigu ravni izobrazbe ter sestavi zaposlenih in na točnem proučevanju potrebe števila zaposlenih.

To je le nekoliko osnovnih stališč poslovne politike na posameznih področjih, ki predstavljajo v skupnem soglasju poslovno politiko podjetja. In kakšne bodo značilnosti poslovne politike podjetja v letu 1969?

O osnovnih načelih poslovne politike za leto 1969 je razpravljala že upravni odbor podjetja. Pri tem je bila sprejeta usmeritev proizvodnje na višino okoli 1.820.000 ton, kar da po dosedanjih raziskavah tržišča popolno gotovost prodaje teh količin. Ta proizvodnja se tudi sicer ujema z dolgoročno perspektivo energetske bilance Slovenije in bi morala biti za naše podjetje celo nekaj višja.

V zvezi s potrebo po enakomerni proizvodnji in s tem v zvezi enakomerniša izkoriščanja proizvodnih kapacitet, je bilo sprejeto stališče, da naj se uporablja v prodaji premoga za široko potrošnjo, različne cene. Nižje cene naj bi veljale od 1. 3. do 31. 8., višje pa za ostale mesece vsakega leta. Poleg take vsodbude široki potrošnji, t. j. predvsem trgovini za enakomernjšo nabavo

premoga, bo podjetje imelo še posebno skrb, da bo uspelo doseči s čimvečjim številom odjemalcev dolgoročne pogodbe o dobavih premoga. Takšne dolgoročne pogodbe ne samo, da dajejo trdnost v komercialnih odnosih, ampak dajejo možnost tudi boljšega načrtovanja v razvoju podjetja.

Iz teh razlogov je bilo sprejeto tudi stališče, da se naj ustvarjena sredstva iz amortizacije ne drobijo na veliko število investicijskih objektov, ampak naj se koncentrirajo ta sredstva in delovna sila na manjšem številu s čemer bi dosegli večjo hitrost izgradnje. V nadaljnjem razvoju in načrtovanju pa je nujno, da že sprejete idejne zamisli, ki naj pomenijo nadaljnji prispevek k izboljšanju položaja podjetja, čimprej obdelamo tako v tehničnem kot ekonomskem pogledu.

V načelu je bilo sprejeto tudi stališče, da je potrebno usmeriti sredstva za razvoj stranskih dejavnosti, posebno tistih, ki imajo perspektivo nadaljnjega razvoja (obrat za specialna rudarska dela, opekarna).

V politiki delitve dohodka je bilo sprejeto načelo, da je za leto 1969 nujno predvideti nadaljnje povišanje osebnih dohodkov, ki pa mora biti seveda v soglasju z dvigom storilnosti. Dvig osebnih dohodkov naj omogoči, da bo podjetje postopoma prešlo z osebnimi dohodki na tisto mesto, ki mu z ozirom na značaj dela pripada. Istočasno je za leto 1969 predvidena zaostritev v stroškovni politiki, ki bo morala biti vedno bolj dosledno osnovana na merilih doseženega uspeha delovanja zosameznih

enot.

V okviru kadrovske politike bo moralo podjetje še nadalje poskrbeti za dotok novih mladih delovnih moči, za nadaljnje izboljšanje ravni izobrazbe zaposlenih ter za ustvarjanje lastnega strokovnega kadra s primernim štipendiranjem. Posebno skrb bo potrebno posvetiti delovnim invalidom in problemom, ki ga prinaša s seboj nadaljnja modernizacija podjetja.

V okviru podjetja bo za posamezne poslovne odločitve potrebno odstranjevati pregrade dosedanjih občinskih mej in se odločati za tisto, kar nam bo v gospodarskem pogledu prinašalo največje učinke, uspehe in koristi.

V zvezi z integracijo v energetiki, ki je delno izvedena, bo potrebno poleg dolgoročnih pogodb o poslovno-tehničnem sodelovanju s termoelektrarno Trbovlje ter dolgoročne kupo-prodajne pogodbe s Toplarno Ljubljana, iskati nadaljnje možnosti povezovanja v tej energetski grupaciji.

Skušal sem v zelo skopi in najenostavnejši možni obliki posredovati kolektivu nekaj osnov bodoče poslovne politike našega podjetja. Naj mi bralci ne zamerijo, če so nekatere navedbe premalo opredeljene, premalo točne in ne dajejo pojasnila z vsemi podrobnostmi. V politiki kakršnekoli vrste se dogovarja in jo usmerja samo v širših mejah in ko so te začitane, se dogovarja za podrobnosti, ki naj omogočajo njeno izvajanje.

Ivančič Albert, dipl. inž. rud.

Delo samoupravnih organov

Oba osrednja samoupravna organa, t. j. osrednji delavski svet (ODS) in upravni odbor (UO) ZP-T sta imela v času od sredine oktobra pa do prve polovice decembra t. l. naslednje seje oziroma zasedanja, na katerih so razpravljali in sklepali o naštetih zadevah:

1. Na 11. seji UO, dne 26. oktobra 1968:

- potrdil je poročilo o opravljenih službenih potovanjih v inozemstvo,
- soglašal je s poročilom kadrovskega sektorja o izplačevanju štipendij, šolnin in štipendijskih pomoči,
- odobril je dve prošnji, eno zavrnil, dve pa je vzel na znanje,
- pripravil je predlog za ODS, da odobri spremembo oziroma dopolnitev pravilnika o delovnih razmerjih in sicer poglavje o upravičenosti do letnega dopusta s

- strani sezonskih delavcev,
- imenoval je v občinsko zvezo za varovancev socialnega zavarovanja občine Trbovlje tovariša Špika Franca, elektro nadzornika iz rudnika Trbovlje in Goleta Miroslava, dipl. oec. iz uprave ZP,
- imenoval je komisije za popis osnovnih sredstev, sredstev skupne porabe in drobnega inventarja v uporabi, prav tako je imenoval tudi komisije za popis blaga in sredstev,
- potrdil je finančni obračun in delitev dohodka za razdobje od 1. 1. do 30. 9. t. l. za vse dejavnosti podjetja,
- potrdil je načela poslovne politike podjetja za leto 1969 z naročilom, da jih uprava podjetja upošteva pri izdelavi gospodarskega načrta za prihodnje leto,
- odločil se je, da letos ne bi organizirali preventivnega cepljenja proti gripi v okviru podjetja,

ker po prejetih informacijah cepivo ni učinkovito proti vsem virusom gripe, zato cepljenje proti virusu gripe, ki se letos pojavlja, ne bi imelo učinka.

2. Na 8. zasedanju ODS, dne 30. oktobra 1968:

- brez sprememb oziroma pripomb je potrdil sprejete sklepe in vsebino zapisnika prejšnjega zasedanja,
- potrdil je finančni obračun in delitev dohodka za čas od 1. 1. do 30. 9. 1968 za vse dejavnosti podjetja,
- potrdil je poročilo o stanju varstva pri delu za razdobje od januarja do septembra t. l.; hkrati je odobril dodatna sredstva za plačevanje razlik pri izdelavi rentgenskih slik za vse novosprejete delovne moči za jamska dela na področju podjetja; podjetje bo krilo stroške za odvzem in analizo krvi članov delovne skupnosti, ki se pri delu ponesrečijo, vendar le v primerih, ko analiza ni pozitivna, zahteva pa jo podjetje zaradi suma, da je poškodbo povzročil alkohol; služba varstva pri delu je dobila nalogo, da obvezno uvede alkoteste v vseh delovnih enotah za primer potrebe. Istočasno je dobila ta služba nalogo, da skupno z nabavnim oddelkom prouči možnost nabave rudarskih čelad s posebnim ščitnikom za oči, različnih velikosti,
- odobril je izločitev dotrajenih osnovnih sredstev po predlogu komisije ODS za promet z osnovnimi sredstvi, prav tako je odobril razpis javne licitacije za odprodajo nekaterih osnovnih sredstev, ki za potrebe podjetja ne pridejo več v poštev,
- odobril je spremembo oziroma dopolnitev pravilnika o delovnih razmerjih z določilom, da imajo tudi sezonski delavci, če njihovo delo v podjetju traja brez presledka vsaj 6 mesecev, pravico koristiti najmanj 1 dan letnega dopusta za vsak mesec sezonskega dela v dotičnem letu,
- odobril je spremembo programa uporabe investicijskih sredstev za letošnje leto za obrat za specialna rudarska dela,
- odobril je najetje posojila pri kreditni banki in hranilnici Ljubljana, podružnici Trbovlje za financiranje gradnje primarnega toplovoda na rudniku Hrastnik v znesku 500.000,00 din,
- soglašal je s tem, da jamski obrati obratujejo na eni tretjini na nedelji, 10. in 24. novembra t. l., sprejel je načelno soglasje za zaposlitev določenega števila rudarjev iz opuščenega rudnika Vrdnik, vendar le z določenimi kvalifikacijami in starostjo.

3. Na 12. seji UO, dne 14. novembra 1968:

- ugodno je rešil tri vloge, dve je zavrnil, o dveh pa bo ponovno

razpravljaj,

- dvema članoma delovne skupnosti je odobril plačevanje šolnine za šolanje na višjih in visokih šolah,
- sklenil je, da mora finančni sektor revizijsko službo kadrovske postopoma okrepiti z razpoložljivim kadrom,
- pripravil je predlog za ODS za imenovanje občasne komisije za varstvo invalidov, žena in mladine,
- kadrovski sektor je dobil pooblastilo, da skupno z rudnikom Hrastnik uredi vprašanje plačevanja dežurne službe, ki jo je opravil ambulantni zdravnik ob dela prostih sobotah; prav tako je sprejel pripombe na problematiko pri prevozih z reševalnimi avtomobili, kakor tudi izvajanje dežurne službe v ambulantah na področju vseh treh občin, ki spadajo pod zdravstveni dom Zasavje,
- potrdil je poročilo o osnovah gospodarskega načrta za leto 1969, ki se nanašajo na proizvodnjo, storitve, stroške, osebne dohodke in sklade, izboljšanje organizacije poslovanja in uvedbo obračunavanja stroškov in storitev v vseh delavnicah na območju podjetja,
- sprejel je nekatera stališča za komisijo ODS, ki je pripravljala osnutek novega pravilnika o delitvi osebnih dohodkov,
- razpravljaj je o prevzemu avtobusnih prevozov s strani SAP-a za prevoz delavcev na delo in z dela,
- potrdil je poročilo o potovanjih v inozemstvo ter o ugotovljenih rezultatih.

4. Na 9. zasedanju ODS, dne 27. novembra 1968:

- dopolnil je svoj sklep iz prejšnjega zasedanja glede oprostitve vplačevanja dopolnilnega prispevka za socialno zavarovanje za člane delovne skupnosti, ki so na delu ob tistih nedeljah, ko jame enotretjinsko obratujejo,
- potrdil je finančni obračun in delitev dohodka za čas od 1. 1. do 31. 10. t. l. za vse dejavnosti v podjetju,
- potrdil je poročilo strokovne komisije ODS za pripravo osnutka pravilnika o delitvi osebnih dohodkov. S tem v zvezi je sprejel vrsto stališč, katera pa so bila vsem članom delovne skupnosti že posredovana z biltenom,
- določil je višino odškodnine za uporabo melioracijskih in posebnih vodnogospodarskih objektov in naprav za leto 1969 za področje vseh treh občin,
- na izpraznjeni mesti članov ODS sta bila imenovana iz rudnika Trbovlje tovaršiča Prašnikar Rudolf in Kralj Martin,
- na predlog občinskih sindikalnih svetov je odobril pomoč ogroženim prebivalcem zaradi potresa v Črni gori, gradbeni material v vrednosti 5.000,00 N din,

- imenoval je občasno komisijo za varstvo invalidov, žena in mladine; v tej komisiji so: Kralj Martin, Potisek Rudolf, Šiles Niko, Kohne Emil, dipl. inž. rud. in Alič Franc. Podobne komisije bodo imenovali tudi delavski sveti vseh treh rudnikov,
- odobril je nabavo superavtomatičnega pralnega stroja in sušilnega stroja za potrebe rudnika Hrastnik,
- odobril je prodajo rudniških avtobusov, ki za podjetje ne bodo prišli več v poštev,
- društvu upokojencev Trbovlje je odobril v neodplačno uporabo zemljišče v Kol. 1. maja zaradi postavitve stanovanjskih zgradb za upokojence. Po tem sklepu so bili sprejeti tudi določeni pogoji,
- enak sklep je sprejel tudi za delitev gradbene parcele društvu upokojencev v Zagorju,
- obravnaval je zahteve vajencev rudarskega šolskega centra, ki so jih sprejeli na zboru učencev in se nanašajo na spremembo doslej veljavnega pravilnika o nagrajevanju učencev; možnost nagrajevanja učencev rudarske stroke II. in III. letnika, ki so udeleženi v proizvodnji, bo proučena s strani strokovnih služb,
- odobril je nabavo termos posod za uvedbo toplih malic na rudniku Hrastnik,
- na znanje je sprejel poročilo o izidu volitev v svet rudarskega šolskega centra; te volitve so bile 5. novembra 1968,
- osvojil je predlog uprave podjetja da podjetje obratuje zaradi potreb po premoži na jamskih obratih enotretjinsko na nedeljo 8. in 22. decembra 1968, medtem ko bo 29. decembra obratovalo podjetje v vseh delovnih enotah popolnoma normalno in sicer kot nadomestilo za prosti dan dne 31. decembra 1968,
- rudniški odbor sindikata rudarjev je dobil pooblastilo, da pripravi predlog za manjšo novoletno obdaritev.

5. Dne 13. decembra 1968 je bila seja predsednikov delavskih svetov in svetov delovnih enot našega podjetja. Na tej seji oziroma sestanku so navzoči razpravljali o delu delavskih svetov in svetov delovnih enot v letošnji mandatni dobi ter o nadaljnjem utrjevanju samoupravnih organov pri našem podjetju.

6. Na 13. seji UO, dne 14. decembra 1968:

- po predloženem poročilu o izvajanju sklepa samoupravnih organov o delu ob dela prostih sobotah v preteklih mesecih, t. j. v avgustu in septembru na rudniku Zagorje je sklenil, da je treba proti kršilec sklepov izvesti ustrezne ukrepe,
- ugodno je rešil štiri vloge, eno je zavrnil, dve pa je sprejel na znanje,

- kadrovskega sektorja je dobil naročilo, da pripravi orientacijski predlog potrebnih sredstev za preventivno zdravljenje članov delovne skupnosti v prihodnjem letu,
- predlog delavskega sveta rudnika Hrastnik, da bi odpravili izplačevanje predujema na osebni dohodek in prestavitve dneva za izplačilo osebnih dohodkov od 14. na dobo 16. do 20. v mesecu, ni mogel osvojiti. Delavski svet rudnika Hrastnik lahko samostojno odloča o odpravi izplačevanja rednega predujema na osebne do-

- hodke, če bo to možno izvesti,
- soglašal je s predlogom upravnega odbora sklada za pomoč družinam smrtnoponesrečenih rudarjev, ki je obstojal pri sindikalni podružnici rudarjev v Zagorju, za ukinitve tega sklada. Z veljavnostjo od 1. 1. 1969 bi po tem sklepu vse obveznosti tega sklada sprejelo podjetje,
- soglašal je s predlogom rudniškega odbora sindikata rudarjev za način noveletne obdaritve koncem t. l.,
- razpravljal je o poročilu članov

komisije o osnutku novega pravilnika o delitvi osebnih dohodkov; komisija je dolžna upoštevati nekatere popravke osnutka pravilnika,

- soglašal je z delovnim načrtom osnovne dejavnosti za leto 1969, z nekaterimi dodatnimi predlogi. Vseh točk dnevnega reda UO na tej seji ni mogel obdelati zaradi pomanjkanja časa. Preostalo gradivo bo obravnavano na svoji naslednji seji.

Lenarčič Tine

Problematika separacijskih odpadnih vod

Od kar delujejo premogovniki v Zagorju, je bil problem onesnaženja Save po separacijskih odpadkih že pogosto načet in tudi odložen, v zadnjih letih pa postaja ponovno vse bolj pereč. Vpliv industrijskih in komunalnih vod postaja namreč tudi pri nas že tako očiten, da so postali ukrepi, ki jih predpisuje zakon o varstvu voda, nujno potrebni.

S tem je tudi našemu podjetju postavljena naloga, da v zvezi z gradnjo nove separacije predloži projekt in do določenega roka tudi zgradi ustrezne čistilne naprave za separacijske odplake. Ta naloga pa ni lahka, kajti sama izgradnja usedalnih in bistrilnih naprav že ne vodi do cilja. Jedro našega problema je namreč v tem, da postane gradnja takih naprav smiselna šele potem, ko je podana tudi možnost deponiranja ali koristne uporabe ogromnih količin zelo drobno in celo koloidalno dispergiranih snovi, ki se v čistilnih napravah izločajo. Pogoji za to pa so pri nas, tako z ozirom na terenske prilike kot tudi z ozirom na lastnosti materiala, vse prej kot ugodni, kar je tudi poglavitni vzrok, da so se dosedanja prizadevanja za rešitev problema odpadnih vod, navadno zataknila pri vprašanju: »kam z odpadnim blatom«.

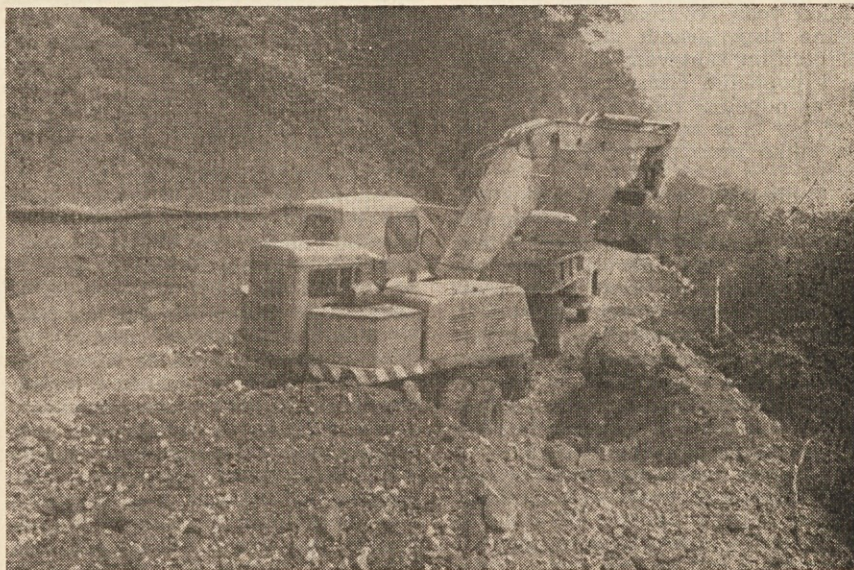
Med posebno neugodne lastnosti naših rjavih premogov, ki že pri separacijskem procesu povzročajo znatne težave, spadajo primesi premoških in čistih glin, ki se z vodo pretvarjajo v plastično gmoto, ki zlepi premog in jalovino v kepe, te pa se ločijo na poedine komponente šele potem, ko se glinasto vezivo do- cela razmoči.

Za uspešno klasiranje na sitih in separiranje po specifični teži je zaradi tega potrebno tudi temeljito

»razblatenje« oziroma »pranje« premoga v pravem smislu besede. Pri tem postopku, ki zahteva tudi določeno trenje, prehaja plastična in lepljiva jalovina v fino dispergirano stanje, pralna voda pa postaja vse gostejša suspenzija, ki bi se končno pretvorila v gosto blato, če ne bi ustreznega dela odvajali iz krogotoka in ga nadomeščali s svežo vodo. Koliko suspenzije je treba odvesti, zavisí predvsem od količine blatnih oziroma glinastih primesi, ki jih z ravnim premogom dovajamo v separacijo, dopustna koncentracija teh snovi v krogotoku pa od mejne zrnatosti premogovega prahu, ki ga je treba v usedalnih napravah ločiti od

glinaste suspenzije in pridobiti kot gorivo.

Pri sedanji kvaliteti in količini rovnega premoga, ki gre na mokro separiranje, znaša delež primesi, ki se razpuščajo na zrnatost pod 0,1 mm povprečno 6 — 8 %, koncentracija suspenzije, ki dopušča sedimentacijski način pridobivanja premogovega prahu preko 0,1 mm in njegovo odvodnjavanje s pomočjo perforiranih vedrovnikov pa je okrog 20 g/liter. Za vzdrževanje ravnotežja med dovedeno in odvedeno količino glinastih snovi, se pri takih pogojih odva- ja cca 12 m³/min. t. zv. odpadne vo- de ali 240 kg/min. dispergiranih trd- nih snovi. Ker je preko 75 % teh snovi v zrnatosti pod 0,06 mm do koloidalnih dimenzij, njih separiranje od tekočine z običajnimi sredstvi se- paracijske tehnike ni izvedljivo, raz- en tega pa je vsebina gorljivih sno-

Gradnja ceste na relaciji cementarna-separacija na trasi opuščene ozkotir-
ne železnice v Trbovljah Foto inž. Bregant Tone

vi že daleč pod mejo uporabnosti za gorivo.

Nastajanje separacijskih odplak, s katerimi je treba v našem primeru odvesti dnevno okrog 200 ton dispergirane jalovine, je torej nujna posledica danih lastnosti rovnega premoga in zahteva po čistem, nezabljenem premogu, ki je glavni namen separiranja.

Z uvedbo sodobnejšega tehnološkega postopka pri novi separaciji, torej ne moremo pričakovati znatnega zmanjšanja količine odplak, pač pa bodo take možnosti podane z odvajanjem slabšega in zablatega rovnega premoga preko drobilnice v termoelektrarno in eventualno tudi s suhim odsejavanjem drobnega premoga, ki daje pri separiranju največ dispergiranih snovi.

Velike količine mokrega in zablatega rovnega premoga so namreč, kot je znano, sedaj še glavni vzrok, da je suho presejavanje neizvedljivo. Za natančnejšo sodbo o teh možnostih so vsekakor potrebne še detajlnejše študije bodoče strukture potrošnje separiranega premoga, ekonomskega efekta in tudi tehnologije presejavanja.

Z zakonom o varstvu voda še ni podrobneje precizirano, do kakšne stopnje je treba rudniške odplake očistiti, oziroma kakšna bi smela biti skrajna obremenitev reke z dispergiranimi snovmi z ozirom na njen vodnogospodarski pomen.

Ker gre pri rudniških odplakah za netopne in nestrupene snovi, ki niso sposobne za gnitje in torej ne motijo biološkega ravnotežja v vodi, je treba zahtevo po čiščenju za enkrat razumeti tako, da je treba odpraviti vzroke, ki delajo Savo neatraktivno za športni ribolov, rekreacijo in turizem ter zagotoviti, da ne pride do sprememb rečnega korita zaradi usedanja mulja v spodnjem toku reke.

Ker močno kalnost in neestetski izgled vode povzročajo že male količine dispergiranih glinastih snovi, bi gornjim zahtevam lahko zadostili le s popolnim čiščenjem kar pomeni, da odpadne vode sploh ne bi bilo več, ker bi se že zmerno očiščena voda lahko ponovno porabila v separaciji.

Tehnološki procesi za tako čiščenje so splošno znani in razmeroma preprosti, toda izvedljivi samo tam, kjer so na voljo dovolj velike prirodne kotline ali umetni zemeljski izkopi, ki lahko sprejmejo s sedimentacijo v bistrilnikih dobljeno blato. Ker gre pogosto za velikanske količine, uporabljajo za deponiranje usedlin tudi primerne doline, ki jih zapirajo s pregradami in nasipanjem grobe jalovine. Pred leti smo tudi pri nas podrobneje proučili možnost odlaganja usedlin v opuščeni dnevni kop na Dobrni. Pokazalo pa se je, da bi prostornina zadostovala le za cca 3 leta in tudi drugi pomisleki so govorili proti realizaciji te zamisli.

Neraziskane so ostale še možno-

sti deponiranja skupno z letčim pelom v dolino Prapretno in eventualno tudi na desnem bregu Save. Pri sedenji količini odplak bi dnevni volumen zgoščenih odplak tudi pri sedimentaciji z dodatkom flokulantov do maks. 250 g/liter, znašal cca 1000 m³.

Druga dobra, celo gospodarska utemeljena rešitev problema je bila nakazana z idejnim projektom, po katerem bi se vsa sedimentirana suspenzija iz bistrilnika porabila kot surovina v proizvodnji cementa po t. zv. mokrem postopku. Laboratorijski in praktični poizkusi so dali prav zadovoljive rezultate. Sledeč modernemu razvoju v tehnologiji cementa pa se je cementarna odločila pri predvidenem povečanju proizvodnje cementa za 1000 ton/dan, za takozvani suhi postopek, ki je z ozirom na specifično porabo toplote, znatno cenejši, a žal ne dopušča uporabe surovine z veliko vsebino vode.

Glede na to, da je glavna komponenta separacijskih odplak glina, bi le-to po ustrezni predelavi lahko uporabili kot surovino za raznovrstne opearske izdelke kot so, navadna in izolacijska opeka, žagane granulacije, kot agregat za lahki beton in izolacijski material in končno tudi za jamski zasipni material. Kakaciteta obstoječe opekarne pa ne zadostuje za predelavo vse količine in vprašljivo je tudi, če tržišče sploh potrebuje tako velike količine opearskih izdelkov, posebno ker se tudi problem letčega pepela rešuje deloma s proizvodnjo opeke. Kot edini način za odstranitev celotne količine, bi zaradi tega prišlo v poštev le deponiranje na jalovišču in jamski zasip.

Vse navedene možnosti uporabe zahtevajo, da se odpadni material zgosti do čvrste konsistence, kar se doseže le z dragimi in zahtevnimi tehnološkimi postopki.

Glede tehnologije odvodnjavanja glinastih sedimentov vse bolj prevladuje mnenje, da smo s filtrskimi stiskalnicami, s pritiskom okrog 15 At dobijo zadovoljivi rezultati, nekatere posebno težko filtrabilne gline pa zahtevajo še posebno kondicioniranje filtrov z »naplavljanjem« in eventualno tudi dodajanje kemikalij in snovi, ki povečajo propustnost, npr. letčega pepela. Za projektiranje filtrskih naprav so vedno potrebni temeljiti polindustrijski poizkusi, da se ugotovi, če je postopek sploh uporaben in takšne filtrske površine so potrebne. Poizkusov s filtrskimi stiskalnicami pri nas še nismo delali, pa dosedanje izkušnje kažejo, da vakuumski filtri niso uporabni.

Za približno ilustracijo težavnosti odvodnjavanja in potrebne velikosti filtrskih naprav, navajamo nekaj podatkov o napravah v glavni čistilnici komunalnih in industrijskih odpadnih vod mesta Stuttgart v Zap. Nemčiji. V te naprave prideka skupno cca 3 m³/sek. odpadne vode, ki se na ogromnem kompleksu v številnih bistrilnikih in bioloških čistilicah oči-

sti. Pri tem pridobijo dnevno do 380 m³ predelane oziroma biološko razgrajenega blaga s cca 10 % suhe snovi, t. j. skupno cca 83 ton suhe snovi.

Odstranjevanje tega blata je še pred nekaj leti potekalo z deponiranjem v precej oddaljene kotline z 270.000 m³ prostora (imenujejo jih »Črno morje«), deloma se je blato sušilo na posebnih koritih na površini cca 15.000 m² in ga odvažali in uporabljali za melioracijo polj, velike količine blata pa so odvažali z ladjami po 300 in 600 ton po reki Nekar in jih odlagali v opuščene gramoznice in druge primerne kotanje ob reki. Tudi tu je bil problem »kam z blatom« zelo občuten.

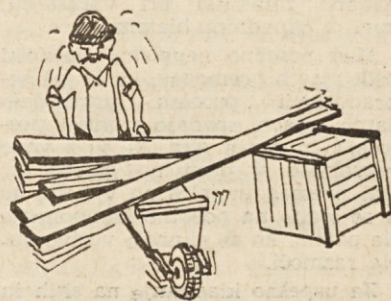
Pred nekaj leti so prešli na postopek s filtracijo in sežiganjem mulja v posebnih etažnih pečeh. Pepel, ki pri tem nastaja, deloma dodajo blatu, ker brez tega ni filtrabilno, deloma pa ga oddajajo drugim napravam, ki nimajo sežignih peči.

Najprej so postavili tri vakumske filtre, ki pa so imeli premajhno kapaciteto, nato so dodali še dve filtrski stiskalnici po 450 m³ površine. Kapaciteta teh stiskalnic zadostuje za predelavo 830 m³ zgoščenega blata, z dodatkom cca 80 ton pepela, kar da skupno cca 160 ton suhe snovi.

Po mnenju strokovnjakov firme Passavant, je bila za filtracijo 1000 m³ separacijskega blata potrebna naprava podobne velikosti. Investicijska vrednost take naprave z dvema stiskalnicama, visokotlačnimi membranskimi črpalkami, dodatno opremo, predzgoščevalcem in stavbo, znaša okrog 4,5 milijona DM ali 1,5 milijarde S din.

Če upoštevamo še stroške obratovanja, obnove perlonskih filtrskih tkanin (3 krat na leto), flokulacijskih kemikalij ter potrebne investicije za transport pepela in odvoz ter deponiranje dobljenega produkta, že brez podrobnejše analize lahko sklepamo, da rešitev problema na ta način iz gospodarskih ozirov ne bo sprejemljiva.

S tem opisom podana kompleksnost problema odpadnih vod zahteva vsekakor še temeljite študije, predno bi izrekli dokončno sodbo. V tem smislu smo sestavili program raziskav, ki jih smatramo za nujno osnovo za nadaljnja dela na tem področju. Jenič Franc, dipl. inž. kem.

To ni način varnega transporta

Gradnja toplotarne v Hrastniku

Gradnja velikih mestnih toplotarn se je zelo razmahnila po II. svetovni vojni, saj so takrat skoraj na novo gradili porušena mesta. Te toplotarne imajo ponavadi v svojem sestavu še parno turbino in generator za proizvodnjo električne energije. To kombinacijo uporabljajo predvsem zato, ker imajo takšna večja toplotna postrojenja zelo velik izkoristek obratovanja. Takšni dve toplotni imamo tudi v Sloveniji: v Ljubljani in Velenju.

Zelja po izgraditvi toplotovoda v Hrastniku je že, precej stara, vendar do realizacije preje ni prišlo iz več ali manj objektivnih razlogov.

Zaradi izrabljenosti parnih kotlov v kotlarni rudnika Hrastnik, je republiška inšpekcija parnih kotlov leta 1965 prepovedala njihovo nadaljnje obratovanje. Rudnik je bil tako prisiljen za lastno uporabo obnoviti vsaj en parni kotel. Izkazalo pa se je, da je možno s smotno predelavo parnega kotla, t. j. s prigraditvijo ekrana, občutno povečati toplotno moč kotla. Ker pa imamo možnost, da tako predelamo tri parne kotle, se je upravičeno rodila ideja o gradnji toplotovoda.

Zasavski premogovniki — Trbovlje so na osnovi potreb posameznih interesentov naročili projekt za izdelavo toplotovoda in to pri Investicijskih birojih v Trbovljah ter istočasno pričeli z rekonstrukcijo drugega kotla.

Na temelju programirane investicijske vsote sta se stanovanjsko podjetje Hrastnik in Zasavski premogovniki sporazumela o načinu financiranja toplotovoda, ZP-T so takoj potem podpisali pogodbo z izvajalci toplotovoda in to s Klimo-Celje in Komunalnim podjetjem Hrastnik. Dela so sedaj v polnem teku.

Hrastniška toplotna bo proizvajala toplotno energijo le za ogrevanje in za potrebe rudniške kopalnice. Je pa to prav gotovo prvi korak na tem področju v Zasavju. Rekonstruirana toplotna prehaja iz parnega na toplotovodno ogrevanje. Na leto bo porabila večjo količino premoga.

Naj naštejemo samo nekaj bistvenih prednosti toplotovoda pred ostalimi načini napajanja s toplotno energijo:

1. cenenost proizvedene toplote zaradi boljšega izkoristka in neprijemno manjših režijskih stroškov na proizvedeno kalorijo,
2. zaradi boljšega izkoristka je izogrevanje goriva v kotlu skoraj popolno, tako da izstopajoči dimni plini v veliko manjši meri zastrupljajo ozračje, kot pri nepopolnem izogrevanju v manjših kotlih,
3. prostor za kotlarno je veliko večji kot je potreben za hišno izmenjevalno postajo pri toplotovodu, poleg tega pa še odpade prostor

za deponiranje goriva pri posameznih koristnikih,

4. čistost obratovanja, saj odpade ves transport goriva, pepela in to v zimskih mesecih, ki je čas zelo neprikladen za ta opravila.

Se bi lahko našteval prednosti toplotovoda, toda bodi dovolj. Med slabimi stranmi toplotovoda pa je nezanesljivo obratovanje v vojnem času. Prav zaradi tega je letos izšel zakonski predpis, po katerem mora imeti vsako novozgrajeno stanovanje tudi svoj dimniški priključek.

Zaenkrat bomo preuredili dva parna kotla, s katerima bo mogoče proizvesti preko 4 milijonov kilokalorij na uro, kar bo zadostovalo za sedanje potrebe. Za lažjo primerjavo moči toplotarne naj navedem, da bo imela moč cca 4,8 MW, nova zgrajena elektrarna v Trbovljah pa ima moč 125 MW.

Pri kraju naj naštejemo še bodoče koristnike toplote iz toplotarne v Hrastniku: rudnik Hrastnik, trgovski dom, vse nove zgradbe na Logu, ki so v gradnji, osnovna šola heroja Rajka, dva novozgrajena stanovanjska bloka, rudniški samski dom ter podjetje Sijaj.

Upajmo, da hrastniški toplotovod ne bo ostal osamljen primer in da bomo kaj kmalu brali ali slišali za podobna prizadevanja v Trbovljah in v Zagorju.

Hribar Ludvik, dipl. inž. str.

Poročilo o delu službe varstva pri delu (SVD)

Cepprav je od izdaje TZOR preteklo že tri leta, se SVD v praksi še vedno srečuje z dejstvi, ki izvirajo iz pojma ustrezne definicije zakona o delovnih razmerjih (l. 1957) in z njim higiensko tehnične varstva pri delu. Bistvene spremembe, ki jih je prinesel novi zakon so tako pomembne, da jih za pravilen razvoj podjetja iz vseh opisov mora poznati ves kolektiv. Želim poudariti, da je novi temeljni zakon dal službi varstva pri delu kot poglavitno funkcijo **ustvarjanje varnih delovnih pogojev**, kjer postavlja njeno težišče v delovne organizacije same. Funkcija SVD je torej ustvarjalna, široka, je torej celokupnost tehničnih, zdravstvenih, socialnih in drugih ukrepov in sredstev, s katerimi se ustvarjajo varni delovni pogoji. Izvrševanje nalog SVD ni torej več samo stvar zato odrejenih ljudi, ki bi vključeni v predpise skrbeli za izvajanje ukrepov, temveč je to skupna naloga vseh služb in kolektiva, neločljivi del samega delovnega procesa, kjer je cilj racionalna, ekonomska in varna proizvodnja.

Kot je že uvodoma omenjeno, pa vsi člani kolektiva, predvsem v proizvodnji, ne dojemajo popolnoma te celovitosti in še vedno odvajajo faktorje, ki pogosto ekonomsko in varno proizvodnjo od čistega proizvodnega procesa. Iz tega razloga, ki ga imenujemo tudi »osebni faktor«, se pripeti še vedno kar 86 % vseh nezgod in le 14 % odpade na delovno okolico. Če naj ima SVD splošen vpliv in je izvršilna odgovornost po zakonu prenesena preko predpostavljene na ves kolektiv, potem sta uspeh in delo te službe tudi odvisna od tega, kako kolektiv pojmuje pravice in dolžnosti, ki mu jih daje zakon in kako tudi te uveljavlja. Ti uspehi se morajo odražati v splošni rasti racionalnih proizvodnih kapacitet in ekonomskega stanja, kakor tudi v večji sproščenosti in vzdušju kolektiva. V kolikor smo uspeli skupno doseči ta namen, je razvidno iz poročila o ekonomskem stanju podjetja, iz stopnje tehnične urejenosti proizvodnih obratov in, če niso v osebnem faktorju poudarjeni specifično osebni elementi, tudi iz

števila nezgod.

V ta namen podajamo tudi naslednjo analizo:

Rudnik Hrastnik ima vse jame pripravljene za sodobno odkopavanje s kompletno uporabo transportnih naprav na etažah. Zračni režim je urejen z izjemo tam, kjer občasno poteka odkopavanje s provizoriji. Pravilno vzdrževanje poti pri boljšem izvajanju napisanih rudarskih pravil daje pri upoštevanju izdanih ukrepov SVD vse možnosti za znižanje nezgod na minimum.

Rudnik Trbovlje ima urejeno jamo z dokaj stalnim načinom odkopavanja, dobro urejenim prevozom in dobrim režimom zračenja. Tudi tu so podane vse možnosti za minimalne nezgode.

V sklopu rudnika Trbovlje ima pa opekarna neurejene pogoje dela zaradi zastarelih sušilnih naprav in peči.

Rudnik Zagorje — za jamo Loke veljajo iste ugotovitve kot za rudnika Hrastnik in Trbovlje. Izjema je obrat Kotredež, ki je glede na montageološke prilike in predhodni od-

kopavanje, moral odpreti višje ležeče ostanke severnega krila v zelo zamotanih in problematičnih odkopnih razmerah.

V tej jami se spričo pogojev ne more govoriti o boljšem vzdrževanju, ker bi pri tem že stopala v ospredje ekonomičnost. Bo pa nujno, da se tu ustvari boljše pogoje z globljimi in širšimi tehničnimi posegi.

Temu stanju proizvodnih enot pa ne ustrezajo posledice, ki naj bi se odražale v neizpolnitvah. Proti pričakovanju nastopa večje število neizpolnitv, kjer je jama bolje urejena. Tako se je v septembru 1968 pripetilo na 100 ljudi, zaposlenih v jami v Trbovljah 2,1, v Hrastniku 3,4 in v Zagorju 1,9 neizpolnitv. S tem dokazujemo pravilno navedbo visokega vpliva osebnega faktorja pri neizpolnitvah, ki v največji meri izvirajo iz pomanjkanja pojma o namenu SVD in osebnega občutka za dogovornost.

Vendar pa imamo v letu 1968 v pogledu zmanjšanja neizpolnitv delovnih uspeh. Vseh neizpolnitv, evidentiranih do 30. septembra t. l., je bilo 834, od tega dve smrtni in 10 težkih. V istem razdobju lanskega leta je bilo skupno 1089 neizpolnitv in od tega samo na bivšem rudniku Trbovlje-Hrastnik 13 težkih in 2 smrtni. Resnost se je zvišala od 20,9 na 24,9 delavnikov na eno neizpolnitvo medtem, ko se je faktor varnosti zboljšal za 7%. Vzrok za povečanje resnosti neizpolnitv je v tem, da ponesrečenci pri manjših poškodbah niso zahtevali bolniškega stanja.

Temu sorazmerno so se znižala tudi porabljena sredstva zaradi neizpolnitv, ki so znašala v enakem razdobju prejšnjega leta 778.306,95 N

din, v letu 1968 pa 695.620,95 N din. Že sama razlika 82.686,00 N din v prihranku napram prejšnjemu letu je velika, če pa upoštevamo še zmanjšanje števila delavnikov zaradi neizpolnitv (v letu 1967 23.715, v letu 1968 pa 20.822 = 2.893 delavnikov) vidimo, da so neizpolnitve resen faktor, ki vpliva na finančno stanje podjetja. Zmanjšanje neizpolnitv je sledilo v vseh enotah enakomerno, razen na obratu za specialna rudarska dela, kjer se je število neizpolnitv neizpolnitv povečalo (za 3%).

Glede na izpolnjevanje in uvedbo novih metod dela, se je spremenilo tudi število neizpolnitv po posameznih delovnih mestih. Tako stopajo v letu 1968 na prvo mesto neizpolnitve pri spravi železnih predmetov, dočim smo v letu 1967 imeli največ neizpolnitv pri padcu predmetov iz stropa in sten.

Da bi se v bodoče zmanjšalo število neizpolnitv in na delovnih mestih ustvarili ugodnejši delovni pogoji, je služba varstva pri delu z določenimi ukrepi skušala po podrobnih analizah vseh neizpolnitv, odstraniti vzroke predvsem tam in na tistih delovnih mestih, kjer so bile neizpolnitve pogostejše. Ti ukrepi so se nanašali na prepreževanje odkopnih polj, kakor tudi na vzdrževanje, še obstoječih objektov. V kolikor so bili ti ukrepi izvedeni, se je to odrazilo tudi pri povečani storilnosti, s čemer je bil potrjen tudi pravilen pomen službe varstva pri delu.

Za zaščito oči in preventivno je v teku uvajanje novih članov s posebnim ščitnikom za zaščito oči in postopno uvajanje toplih malic na rudniku Hrastnik.

Pozornost je v zadnjem času vzbudil velik odstotek obolelih na slušnih organih (akustična trauma). Služba varstva pri delu je že začela s podrobnejšimi raziskavami, nakar bo predlagala in uvedla preventivne ukrepe.

Služba varstva pri delu izvajajo na upravi ZP-T štirje uslužbenci, katerim so v posameznih delovnih enotah funkcionalno podrejeni varnostni tehniki. Pri izvrševanju te službe nima SVD nobenih težav. Vidno pa te nastopajo takrat, ko mora ukrepu slediti uresničitev. Pogostokrat se ukrepi ne pojmujejo kot cilj za doseganje sodobne, ekonomske in varne proizvodnje, ker varnostne naprave in zaščitna sredstva niso sestavni del proizvodnega procesa in delovnih navad, ampak samo odrejen poseben ukrep, na katerega je treba vsakokrat posebej opozarjati. Takšno mišljenje in odnos do ukrepov ne more pokazati v polni meri rezultatov, ki bi jih sicer imelo stalno izvajanje s strani vseh zaposlenih v proizvodnji.

Da bi navedene težave pri usklajevanju dela s predpisi in z namenom hitrejšega izboljševanja delovnih pogojev v prid vsega kolektiva pospešili, seznanjam vse člane delovne skupnosti s tem, da bomo pričeli z doslednim izvajanjem določil člena 9 pravilnika o nadomestilu osebnega dohodka v času bolezni in neizpolnitv ter čl. 3, 34, 35, 36 in 37 pravilnika o varstvu pri delu, predvsem pri tistih članih delovne skupnosti, ki bi morali že zaradi delovnega mesta, ki ga zavzemajo, vzgledno vplivati na podrejene.

Kohne Emil, dipl. inž. rud.

Nova vloga sindikata v samoupravnih družbi

Ali je v sestavu delavskega samoupravljanja sploh potrebna sindikalna organizacija? To vprašanje se je nekaj časa postavljalo v krog nekaterih, ki so smatrali, da je sindikat že preživljen po samoupravljanju.

V predkongresnih pretresih, nato z nekimi dokazi Zveze komunistov Jugoslavije, predvsem pa na samem šestem kongresu Zveze sindikatov Jugoslavije, ki je bil v mesecu juliju, pa so bila ovržena vsa taka in enaka mišljenja. Vprašanje se danes zastavlja povsem drugače: kako naj sindikat deluje, da postane resnično ne samo najbolj množična, ampak tudi najučinkovitejša organizacija delavskega razreda delovnih ljudi?

Štiri funkcije sindikata — V smernicah predsedništva in Izvršnega komiteja centralnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije je poseben poudarjen, da mora postati sindikat nosilec organizirane pomoči vseh družbenih sil pri vsakodnevnem delu za razvoj samoupravljanja. Upoštevajoč tako funkcijo sindikata,

je predsednik Centralnega sveta Zveze sindikatov Dušan Petrović poudaril v poročilu na kongresu, da se sindikat ne more istovestiti z organi samoupravljanja in da ne sme stati na stališču, da le pojasnjuje odločbe in stališča drugih organov in institucij. Osnovni značaj naj bi bil, da sindikat deluje kot samostojna organizacija delovnega razreda v sklopu samoupravnega sistema. Nadalje pomeni to: da se udeležuje pri upravljanju sistema planiranja, pri pogojih blagovne proizvodnje v socialistični družbi, pri družbeni kontroli cen, pri razdelitvi dohodka in osebnega dohodka ter pri drugih vprašanjih, ki zanimajo delavski razred.

V glavnem ima sindikat v Jugoslaviji štiri funkcije. Prva je **družbenopolitična**, to je, da z aktivnim udejstvovanjem svojega članstva bistveno vpliva pri ustvarjanju samoupravljanja na vseh njihovih družbenih in skupnega dela. Sindikat naj tudi deluje v smeri jačanja zavesti delavskega razreda, usposablja člane,

da se udeležujejo pri opredelitvi razvoja družbe na samoupravnih osnovah.

Druga funkcija je družbenoekonomska; pod tem se razume delovanje sindikata povsod, kjer se razpravlja, predvsem o pogojih pridobivanja s težnjo, da vsem omogoči zaposlitev na enakopravni osnovi. Sem spada tudi boj proti privilegiju; nato aktiviranje sindikata pri oblahtenju socialnega in zdravstvenega zavarovanja, delovnih odnosov, stanovanjske politike, družbene prehrane, otroškega varstva, rekreacije, standarda in podobno.

Pod izobraževalnokulturno, tretjo funkcijo sindikata se razume dejavnost, ki stremi za dvig proizvodno-delovne in splošne kulturne moči delavca. Posebna pozornost velja poučevanju, ker je to osnova za ustvarjanje vzdušja v kakršnem neposredni proizvajalec lahko postane samoupravljalac. Nihče ne more sodelovati v organih samoupravljanja, če ni predhodno seznanjen z gradivom o čemer se razpravlja, če ne ve katere

so najodločnejše naloge podjetja, v katerem živi in dela.

Zadnja, četrta pa je zaščitna funkcija sindikata. Ta naloga je v tem, kako naj se ponovno uredi zrahljani odnosi vsakega delavca, pa tudi celotnih delovnih kolektivov v boju proti vsem, ki si nasilno prilastijo oblast, se odvrtačajo od samoupravljanja in iščejo zaslonbo pri birokratih in centralističnih silah v organizaciji.

Predvsem — delo v podjetju

Mnogi delegati na kongresu so zelo kritično ocenjevali dosedanje delo sindikata. Ocenjevali so, da se je sindikat vrnil v forume in da je zanemaril svojo osnovno dejavnost — da dela preventivno le v delovnih organizacijah. To so potrdili tudi delavci v anketi, ki je zajela okoli 5.000 članov. Preko 40 od 100 anketiranih smatra, da bi moral biti vpliv

članov na delo sindikata znatnejši, 31 od 100, da ni seznanjen z zaključki sindikata, a 76 od 100 pa, da zaščita delavca s strani sindikata ni zadostna.

V kongresnem razpravljanju se je očitno zahtevalo, da sindikat opusti anonimnost ter abstraktno razpravljanje o delovnih potrebah in da preide k določenim (konkretnim) akcijam, ki naj bodo v zvezi s položajem delavskega razreda in da si naj ponovno pribori veljavo — ugled, kakršnega je začel izgubljati.

Vse to kaže, da zahtevajo delavci naj bi bil sindikat ne samo v delovni organizaciji, temveč tudi na višjih ravneh predvsem borbena, samostojna organizacija, ki bi zastopala progresivne zahteve delavskega razreda, pa tudi se bojevala za njihove interese. Delavci zahtevajo od sindikata akcijo in pa tudi odgovornost

za njihovo zastopanje.

Obenem se zahteva od sindikata, da se ne omeji samo na delo v delovni organizaciji, temveč da vpliva tudi na življenje v komuni, da sodeluje pri delu njenih samoupravnih teles, v samoupravnih skupnostih, pri fondih za usposabljanje, kulturo, socialno zavarovanje — povsod, kjer se razpravlja o vprašanih, ki se direktno ali indirektno tičejo delavskega razreda. Te zahteve so postavljene z gledišča, da delavec ustvarja presežek vrednot, da pa mu ne more biti vseeno, kako se rabi tisti njegov del, ki odhaja iz podjetja. Delovno področje sindikata se torej stalno širi in je odvisno samo od sposobnosti ljudi, kako bodo spravili v tek te delavčeve zahteve.

(Pres-servis)

Kakšne so možnosti za izboljšanje proizvodnih rezultatov na obratu Kotredež rudnika Zagorje?

Da bi dobili odgovor na zastavljeno vprašanje je nujno, da spoznamo vsaj delno obrat Kotredež kot celoto.

Jama Kotredež je odprta v Vinškem rovu na koti +264 m in jaškom Vine do 6. obzora do kote —115 m, na drugi strani (severno) pa z jaškom Orlek med Orleškim rovom na koti +283 m in 2. obzorjem Orlek na koti +153 m.

K jašku Vine gravitirata še danes odprta 4. in 6. horizont, po katerem poteka tudi ves prevoz nakopnega premoga do jaška Vine, premog pa odkopavamo še delno nad 2. obzorjem.

Premogov sloj je razvit v obliki kadunje, ki ima generalno smer vzhod-zahod. Debelina premogovega sloja znaša v jami Kotredež — Orlek do 20 m in ima pad do 60°. Strmi pad sloja zahteva, da so glavne jamske komunikacije locirane v talninskih plasteh. Te plasti sestavljajo v glavnem svetle glinice in peski s skupnim imenom »bela talnina«. Ta postane v neposredni bližini premogovega sloja zaradi premogovih primesi črne barve in jo imenujemo »črna talnina«. Debelina črne talnine dosega do 50 m. Črna talnina zaradi povečane količine glinenih komponent, posebno še v dotiku z vodo (plavni zasip in dotekanje površinskih vod v jamo skozi razpoke zaradi rušenja) močno nabreka in povzroča velike hribinske pritiske na jamske objekte.

Južno krilo kotredeške kadunje, ob kateri sta bili v talnih plasteh zgrajeni tudi obe glavni izvozni pro-

gi na 4. in 6. obzoru, je odkopano do 6. obzora. Severno krilo kadunje je ostalo do nedavnega neodkopano vse od 1. obzora jame Orlek navzdol. Če bi nadaljevali z odkopavanjem južnega krila (odpiralni vpadnik med 6. in 7. obzorjem v polju B je bil že zgrajen), bi prišlo celotno področje severnega krila v rušno cono južnega krila. Zaradi tega smo v letih 1964-1965 pričeli prenašati težišče odkopavanja v severno krilo premoške kadunje. Do danes je odkopano severno krilo do varnostnega stebra potoka Kotredežice do 9 etaže 2. obzora. Višinska razlika med najvišje ležečim odkopom na kot +193 m in centralnim polniščem jamskih vozčikov v polju »H« na 6. obzoru, ki leži na koti —107 m, znaša 300 m.

Premogov sloj, ki ga odkopavamo v tem območju, ima v tlorisu obliko deformirane črke Z in je severni krak usmerjen vzhod-zahod, pada od severa proti jugu pod naklonom do 60°. Debelina sloja varira od 10 do 20 m in se lokalno hitro spreminja tako v horizontalnem, kakor tudi v vertikalnem smislu.

Za pridobivanje premoga v predelih sloja, kjer je širina večja od 10 m se uporablja širokočelno odkopno metodo s povečano višino etaže z rušenjem nadkopnega dela. Prav pri tej metodi pa nastopajo težave zaradi padca pri odkopavanju talnega dela sloja. Ker ni ostre meje med premogom in črno talnino, bi zaradi prekratkega podkopnega dela čela nastale v nadkopnem delu še večje izgube na sorazmerno kvalitetnejšemu premogu, na drugi strani pa pri

podkopnem delu pridobivamo del premoga slabše kvalitete.

Pri odkopavanju tanjših delov sloja, kjer je debelina manjša od 10 m, uporabljamo odkopno metodo »Dolgi stebel«, to je z rušenjem nadkopnega dela etaže direktno iz prog z razstreljevanjem premoške substance v obliki pahljače. Pri tej metodi dosežemo sorazmerno visoke storitve — do 20 m³/delavnik, na drugi strani pa so sorazmerno visoke odkopne izgube.

V polju 46 na 4. obzoru, ima svoj učni revir, t. j. rudarski šolski center-Zagorje, kjer ima na 11. oziroma na 12. etaži dva širokočelna odkopa skupne dolžine 34 m, obrat Kotredež pa ima tu en širokočelni odkop. Na teh odkopih se odkopava s širokočelno odkopno metodo z uporabo plavnega zasipa.

V letu 1969 bomo odkopavali v polju 26 še 6., 3. in osnovno etažo nad drugim obzorjem, kjer bomo pridobili približno 10.000 ton premoga, ves ostali del proizvodnje z rušenjem pa bomo pridobili med 4. in 2. obzorjem. Značilnost odkopavanja v letu 1969 bo v tem, da bomo odkopavali na treh odkopnih etažah pod gramozom, ker je premogov sloj med 4. in 2. obzorjem na treh različnih višinah že delno odkopan z zasipom. Ker je prav zaradi tega dejstva pričakovati med 4. in 2. obzorjem določene težave, na drugi strani pa prehajamo z odkopavanjem pod drugim obzorjem v območje varnostnega stebra potoka Kotredežice, katere korito še ni regulirano in urejeno za odkopavanje z rušenjem v stebri, bomo v letu 1969 na 4. obzoru pripravili za odkopavanje z uporabo plavnega zasipa severni del sloja v polju 46-47. Kljub

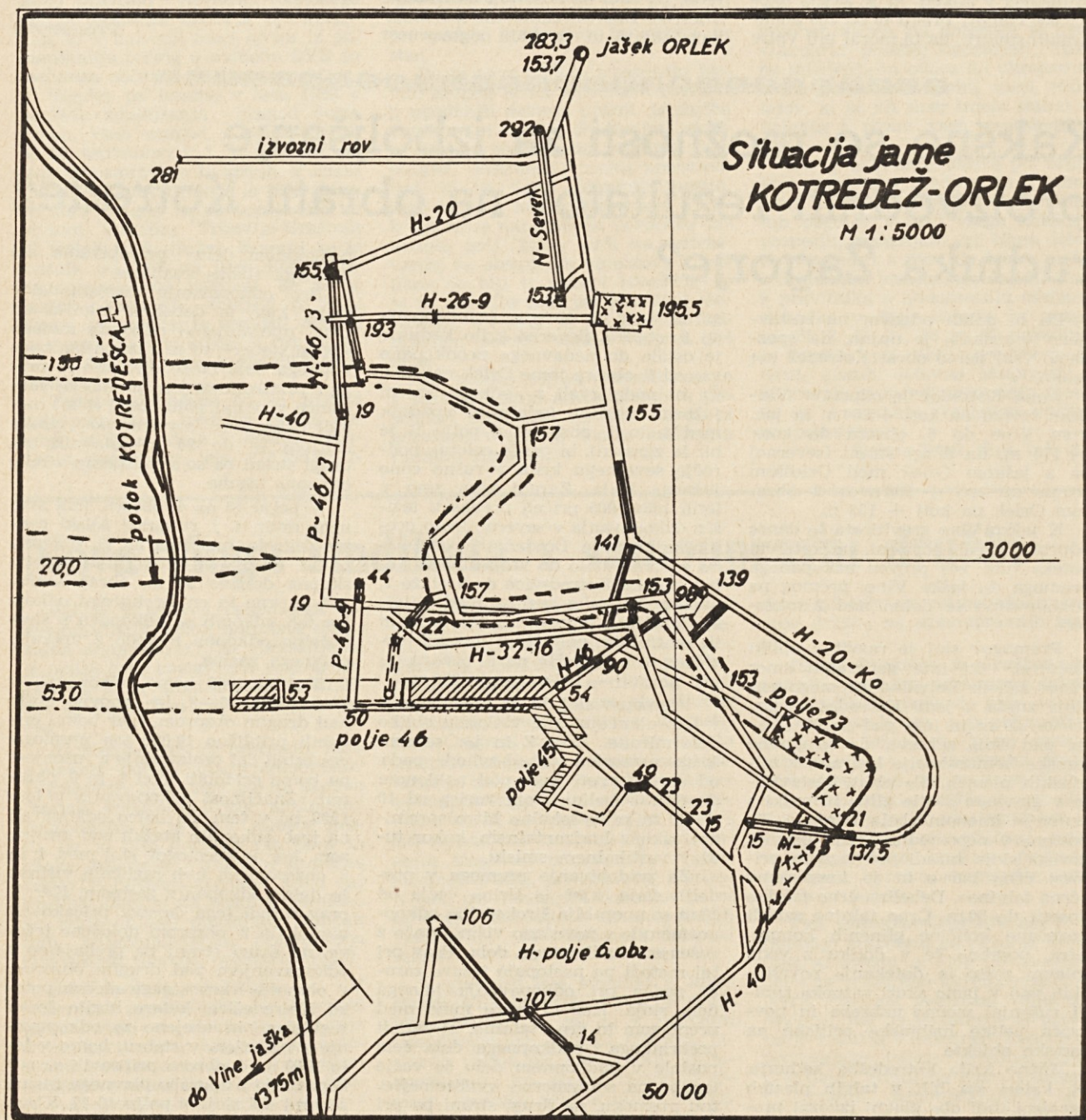
temu, da ta del sloja še ni povsem znan (izvedli bomo še jamsko raziskovalno vrtanje), je pričakovati tu večjo širino sloja in s tem tudi boljše odkopne prilike.

Ves premog bomo v prvi fazi iz vseh odkopov transportirali do centralnega polnišča v polju »H« na 6. obzoru, dokler ne bo dokončana nova vertikalna transportna zveza med novozgrajenim prekopom P-60 na 6. obzoru in smerno progo H-40 v polju 47 na 4. obzoru. S to novo transportno zvezo se bo znatno skrajšala horizontalna transportna pot, s premeščanjem odkopov od 2. proti 4. obzoru pa se bo zmanjševala tudi višina vertikalnega transporta. Prav vertikalni transport po presipnikih

med 2. in 4. obzorjem (nadkop N-45) ter med 4. in 6. obzorjem (nadkop H) na mje povzročal pri odkopavanju severnega krila do sedaj znatne težave s tem, da je prihajalo do čestih zamašitev. Da bi se izognili težavam pri spuščanju premoga po presipnikih od zgoraj navzdol med 4. in 6. obzorjem in skrajšali tudi horizontalno transportno pot, je bilo prvotno zamišljeno, da se med smerno progo H-40 na 4. obzoru odnosno prekopom P-46/3 in prekopom P-60 na 6. obzoru, zgradi izvozni vpadnik, po katerem naj bi s pomočjo ustreznega transporterja transportirali premog na 6. obzor do novega centralnega polnišča jamskih vozičkov.

Glede na pomanjkanje finančnih

sredstev, katerih ni na razpolago, je moralo odstopiti od zamisli izgradnje vpadnika in transporta premoga navzdol s členkastim transporterjem, ki bi edino prišel v poštev za transport premoga navzdol. Tako še danes ni dokončno določeno, kakšna bo ta transportna pot — ali bo vpadnik s presipnim oddelkom pod naklonom cca 56°, ki ustreza za prosto spuščanje premoga navzdol, ali pa vertikalni jašek z oddelkom za spuščanje premoga po presipnih zavojnih drčah in kletko za prevoz ljudi in materiala med 6. in 4. obzorjem. V mesecu decembru t. l. bodo izvedeni poizkusi s spuščanjem rovnega premoga iz jame Kotredež po presipnih zavojnih drčah naklona pri-

blizno 56%. Na podlagi teh rezultatov bomo nato dokončno odločili, katere objekte bomo gradili.

Spričo problemov, ki trenutno spremljajo odkopavanje v jami Kotredež, kot so:

- a) izredni hribinski pritiski,
- b) vdori vode skozi stara dela, zlasti v daljših deževnih obdobjih,
- c) visoke temperature pri pridobivanju nadkopnega dela premoga,
- č) dislociran transport in velike višinske razlike med odkopi in polniščem na 6. obzoru,
- d) hitre spremembe kvalitete premoga,
- e) odkopavanje pod gramozom na več etažah,

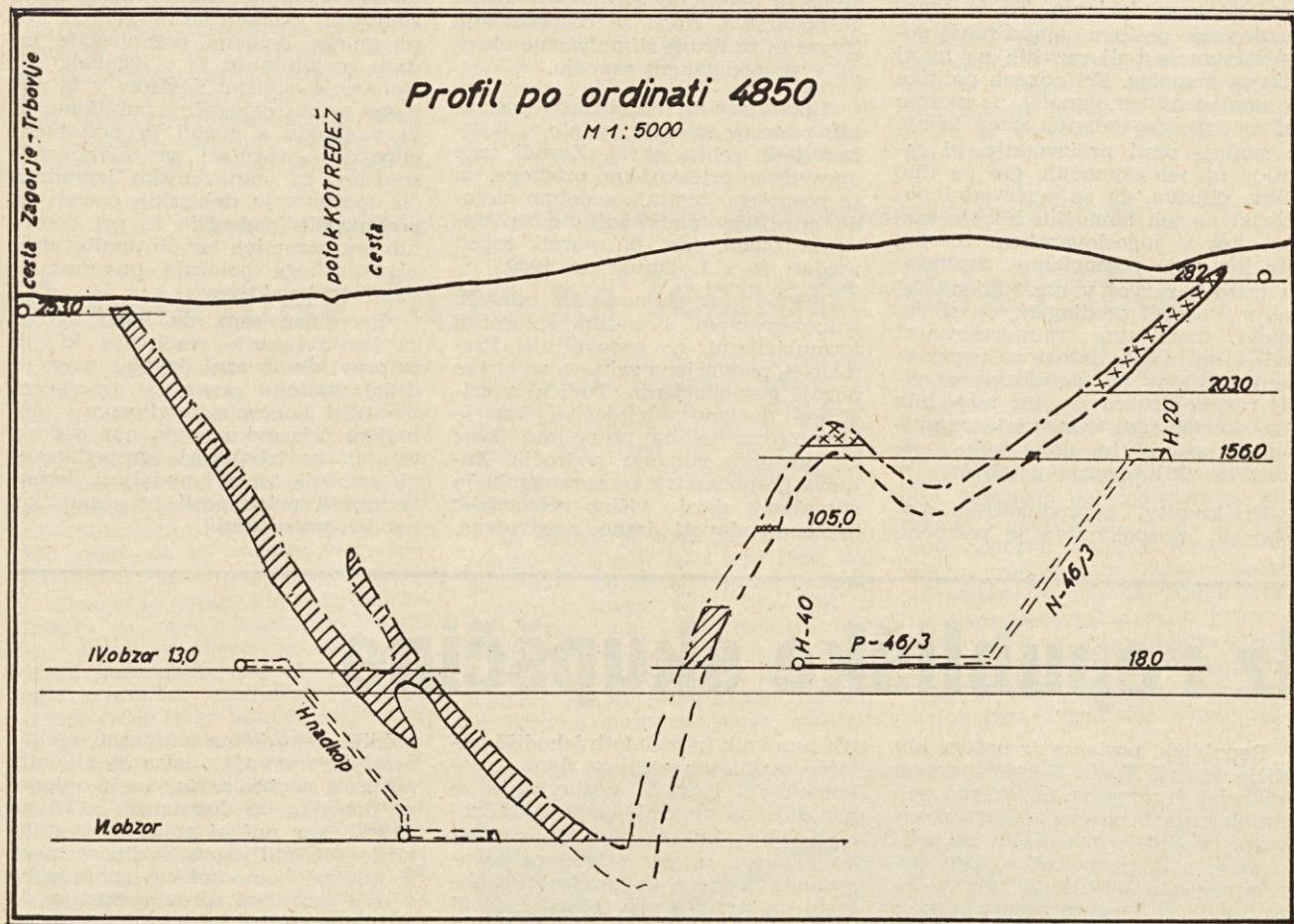
je za izboljšanje proizvodnih rezultatov in doseganje stabilne proizvodnje v letu 1969 nujno urediti naslednje:

1. čimprej pristopiti k regulaciji poteka Kotredežnice s tem, da se zgradi nepropustno korito,
2. zgraditi vertikalno oziroma poševno transportno pot med prekopom P-60 in smerno progo H-40,
3. sanirati površino nad odkopanimi prostori tako, da bi onemogočili prepihovanje s površine in odtekanje meteornih vod skozi razpoke in stara dela v jamo,
4. pripraviti za odkopavanje severni del sloja v polju 46-47 na 4. obzoru,

5. nabaviti zadostno število štiridelnega ločnega podporja.

Vsekakor bodo proizvodni problemi v letu 1969 in deloma še v letu 1970 zahtevali od celotnega kolektiva obrata Kotredež izredne napore, ker bomo odkopovali še severno krilo med 2. in 4. obzorom, dokler ne bo zgrajena nova transportna pot med P-60 in H-40. Znatno boljše proizvodne pogoje in res stabilno proizvodnjo lahko pričakujemo pri odkopavanju severnega krila med 4. in 6. obzorom, delno izboljšanje pa je pričakovati tudi že pri odkopavanju izpod 3. obzora.

Mlinar Franc, dipl. inž. rud.

Razprava v Zvezni skupščini

Zvezni poslanec tov. Kožuh Milan je v novembru t. l. sodeloval v zvezni skupščini v razpravi v zvezi s sprejetjem resolucije o ekonomski politiki in merah za nadaljnjo realizacijo družbenega načrta razvoja Jugoslavije od leta 1966 do 1970. Njegova razprava oziroma njegov govor v dnevnem časopisu, z izjemo kratke notice, ni bil objavljen. Zato smo tovariša Kožuha naprosili, da nam odstopi v objavo njegov govor. Zaradi pomanjkanja prostora vsega

njegovega govora tudi v našem glasilu ne moremo objaviti, pač pa se je uredniški odbor odločil za objavo bistvenega dela njegovega govora. Ta se glasi:

Pri oblikovanju in delitvi družbenega proizvoda se naj na prvo mesto postavi vloga krepitve republik v družbenem usmerjanju delitve dohodka. Dohodki za družbene potrebe morajo biti odvisni od rezultatov gospodarjenja in ne more biti noben sektor s potrošne sfere, ki bi neod-

visno od rezultatov v gospodarjenju, s katerimikoli argumenti zahteval več, kot družba zmora. Na področju splošne potrošnje ne bi smeli dovoliti, da se sprejmejo bilo kateri sklepi za centralizacijo in redistribucijo sredstev izven okvirov republik.

Skrb federalne politike do manj razvitih območij naj temelji na maksimalnem angažiranju njihovih lastnih virov in prizadevanj. Obseg sklada za razvoj manj razvitih republik in krajev do vključno leta 1970 naj

se uresniči, kot je določeno v srednjeročnem planu. Razvita območja lahko zagotovijo le določen odstotek sredstev za investicije na manj razvitih območjih, ne morejo pa zagotoviti nadpovprečne stopnje rasti in rentabilnosti, kar mora biti predvsem skrb tamkajšnjih ekonomskih dejavnikov. Investicije na teh območjih morajo biti predvsem delovno intenzivno in ekonomsko učinkovite, pri čemer jim razvita območja lahko pomagajo — razen s sredstvi — tudi s strokovno, tehnično in ekonomsko pomočjo, dajanjem kompletnega engineeringa in podobno. Merilo za naložbe na manj razvitih območjih naj bi bilo uspešnost in učinkovitost gospodarjenja. To je osnova za večje poslovno angažiranje gospodarstva iz bolj razvitih na manj razvita območja. Pri odnosu politike do manj razvitih območij, ne morem mimo tega, da sedanja ocena izhaja iz stopnje rasti proizvodnje, ki zaostaja na teh območjih, gre pa tiho mimo dejstva, da se proizvodni potencial na teh območjih hitreje razvija kot v jugoslovanskem merilu, kar jim daje potencialne možnosti za hitrejši razvoj v naslednjem obdobju. Posebej predlagam, da se zagotovi materialna zainteresiranost podjetjem iz cele države za ustanavljanje obratov na nezadostno razvitih področjih, saj bi jim tako bila posredovana tudi tehnična in organizacijska pomoč ter dane širše možnosti za vključevanje v tržišča.

Pri krepitvi reprodukcijske sposobnosti gospodarstva je potrebno

jasneje določiti, kako bo izvršen prenos 110 milijard din na področje gospodarstva in če so pri tem druge obveznosti, ki jih ima federacija poravnane ter da ne bodo celotna sredstva zadržana in uporabljena na nivoju federacije. Rad bi to navezal še na predlog, da se sredstva bivšega splošnega investicijskega sklada v celoti izdvoje iz bank, vendar ne šele po izvršitvi obveznosti po srednjeročnem planu, temveč takoj. S tem bo odpadel privilegiran položaj nekaterih bank nasproti ostalim bankam. Ta sredstva naj se prenesejo na republike glede na njihov delež pri formiranju sredstev, s tem, da naj republike tako decentralizirana sredstva uporabijo izključno v korist gospodarstva, zlasti za pospeševanje izvoza in za druge stimulativne ukrepe v gospodarskem razvoju.

Likvidnost in reguliranje poslovnih odnosov nam je zadalo v tekočem letu veliko skrbi. Zaradi tega upravičeno pričakujemo predloge, da se pospešeno uvajajo sodobne metode hitrejšega plačevanja in zavarovanja plačil, kar bi morali začeti uvajati že s 1. januarjem 1969.

Poglavje o ekonomskih odnosih z inozemstvom, s svojimi splošnimi formulacijami, ne zadovoljuje. Premalo je poudarjena zahteva za enake pogoje gospodarjenja. Tudi ni precizirane devizne stimulacije, kar je osnovno za to, da pospešimo izvoz na nekatera zunanja področja. Zahteva gospodarstva po spremembi in stimulaciji skozi višino retencijske kvote ni dovolj jasno predvidena,

sa bi morala biti povečana do take mere, da tiste gospodarske organizacije, ki izvažajo, ne bodo imele težav pri uvozu potrebnih surovin, pri potrebah, ki jih imajo pri modernizaciji tehnoloških procesov in na bazi take proizvodne opreme, ki je doma ni dobiti in pa za obveznosti, ki nastajajo pri angažiranju tujega kapitala iz naslova odplačevanja v zvezi s temi naložbami. Nadalje je tudi zelo nejasno ali bo v okviru načel v tem poglavju razširjena prodaja za devize doma in, če bo uvedena liberalizacija vplačil na devizne račune državljanov.

Pri stanovanjsko-komunalni dejavnosti je oblikovanje 4% prispevka iz osebnih dohodkov za gradnjo stanovanj ekonomsko nevzdržno, ker so mnoge delovne organizacije na robu rentabilnosti in v izgubah. Odločanje o višini sredstev v te namene se naj omogoči republikam, ki bi v skladu s pogoji in potrebami odredile obveznosti za oblikovanje sredstev za stanovanjsko izgradnjo ob upoštevanju dejanskih potreb na posameznih področjih in pri delovnih organizacijah ter ob upoštevanju ekonomskega položaja posameznih delovnih kolektivov.

Prepričan sem, da bodo ukrepi za konkretizacijo resolucije, ki jih pripravljajo zvezni izvršni svet in drugi pristojni organi, v mnogočem identični iznešenim predlogom v tem mojem prispevku in da nas bodo v težnjah za izboljšanje gospodarskega položaja ter pri nadaljnji decentralizaciji pristojnosti na republike, ugodno presenečali.

Iz republiške skupščine

Republiški poslanec iz našega območja tovariš Forte Karel-Marko je sodeloval v razpravi na skupni seji republiškega in gospodarskega zbora skupščine SRS o izhodiščih za oblikovanje in kritje potreb splošne potrošnje v letu 1969, ki je bila 3. decembra 1968. Njegova razprava se je glasila:

Že v razpravi k osnutku družbeno-ekonomskih izhodišč za pripravo republiške bilance sredstev in obveznosti splošne porabe v letu 1969, 27. septembra t. l. sem se zavzemal, da v letošnjem letu pravočasno opravimo to delo z ozirom na obveznosti, ki jih imajo občinske skupščine. Zavzel sem se, da bi v spletu družbenih razmerij morala imeti ustrezen delež razmerja, ki se nanašajo na zbiranje družbenih sredstev kot merilo za obseg splošne porabe kot ekonomsko-politične komponente gospodarskega razvoja in da bi v bodoče instrumentarij, ki ureja te odnose moral biti bolj smotrni in učinkoviti. Lažje bi o tem razpravljali, če bi imeli pred nami tudi bilanco sredstev. Iz

teh osnovnih in načelnih izhodišč načelno podpiram predloge dane v dokumentu v I. in II. poglavju, ki se nanašajo na urejanje problemov izobraževanja, kulture in znanosti, pokojninskega in zdravstvenega zavarovanja. V zvezi z izraženim stališčem na strani 4 pod točko 3., da bi se zakonite obveznosti sklada invalidsko-pokojninskega zavarovanja v letu 1969 krile z dosedanjimi prispevnimi stopnjami in s sredstvi, ki jih bosta zagotovili federacija in republika za kritje njunih obveznosti do sklada, mi je jasno dvojno: prvič — po predlogu zveznega proračuna, ki smo ga proučevali v odboru za proračun, ni bilo jasno kvantificiranih obveznosti federacije, izhajajočih iz beneficiranih pokojnin do republiških skladov za pokojninsko-invalidsko zavarovanje z motivacijo, da izračuni niso gotovi. Mnenje poslancev v odboru je bilo enoglasno, da bi federacija morala te obveznosti izpolnjevati, ker bi sicer prišlo do že znanih težav v teh skladih in drugič, iz dnevnega časopisja smo zvedeli, da je re-

publiška skupščina skupnosti socialnega zavarovanja delavcev sklenila povečati stopnjo prispevka iz osebne dohodka od dosedanjih 12,5 na 12,9%, kar naj bi znašalo tri milijarde 600 milijonov S din v masi. V kolikor bomo takšno spremembo v naši skupščini sprejeli, menim, da bi bilo potrebno korigirati sam tekst predloga, ki je pred nami. Če se povečani dohodki sklada nameravajo uporabiti za uskladitev starih in novih pokojnin, se zavzemam za to, da se prispevna stopnja poveča, sam dokument pa z odgovarjajočim besedilom dopolni v smislu amandmaja poslanca Komočarja k II. poglavju točke 2.

Usklajevanje starih in novih pokojnin mislim, da z nestrpnostjo pričakujejo staroupokojeanci, zlasti po objavi skupnih ugotovitev in stališč izvršnega sveta in predsedstva republiškega sveta zveze sindikatov Slovenije.

Že v takratni razpravi sem se nadalje zavzemal za princip enake rasti republiškega in občinskih prora-

čunov in da se mora vsako prenašanje funkcij iz ene na drugo družbeno-politično skupnost odraziti tudi v odgovarjajočih proračunih, zato tudi v tem pogledu podpiram izhodišča, izražena v predloženem dokumentu in amandmaju poslanca R. Jonaka. Strinjam se s predlogi, ki se nanašajo na zagotovitev sredstev v javni varnosti, posebej na področju osebnih dohodkov miličnikov in zagotovitvi sredstev za narodno obrambo.

Dovolite, da opozorim še na eno stališče, ki se mi zdi, da je v predlogu nekoliko kontradiktorno. Na str. 6 v tretjem poglavju, zadnji odstavek, stoji, da federacija v letu 1969 ne bo povečevala svojega deleža in da je pričakovati ob povečanju dohodkov zmanjšanje deleža federacije in s tem povečanje deleža za druge družbeno-politične skupnosti. S tem v zvezi je na str. 7 v prvem odstavku rečeno, da bi se skupna prispevna stopnja morala celo znižati. S tem v zvezi podpiram a-

mandma poslanca Komočarja na str. 2, njegovega predloga. Menim, da bi bilo pravilno, da bi se sredstva takšnega znižanja prispevkov morala vrniti gospodarstvu, morda celo namensko za modernizacijo. Znano je namreč, da federacija znižuje stopnjo prispevka iz delovnega razmerja od 4,7 na 3 %. Iz te razlike bi bilo možno finančno nadomestiti predlog, ki sem ga dal ob prvi razpravi o izhodiščih in to, da se oprostijo plačevanja proračunskega prispevka 1,51 % iz osebnega dohodka, premogovniki. Ta predlog sem takrat na široko obrazložil. Ob tej priliki ga samo obnavljam, zlasti z ozirom na dejstvo, da je ta predlog, poleg drugih, vsebovan v pismu predstavnikov slovenskih premogovnikov, naslovljen na Skupščino. Izvršni svet, poslance volilnih enot, kjer so premogovniki locirani in da rudarji še vedno potrpežljivo čakajo na odgovor izvršnega sveta in Skupščine.

Dejstvo, da je o stvari razpravljala zvezna skupščina in sprejela ustrezne ukrepe ter priporočila republiškim skupščinam, da tudi s svoje strani oprostijo premogovnike prispevkov za proračun, mi ni potrebno posebej ponavljati in da to vzbuja določene komentarje.

In na koncu, v celoti podpiram vsa ona stališča v predlogu, ki vodijo k enotnejšemu obdavčevanju kmetov in obrtnikov v okviru naše republike. Glede politike sodnih in cestnih taks podpiram predlog, da naj bi se določanje istih, ne glede na vrste in višine, v bodoče prepustilo republikli in občinam.

Iz vsega navedenega bom za sklepe in priporočila o družbeno-ekonomskih izhodiščih za oblikovanje dohodkov in kritje potreb splošne porabe v letu 1969, ki jih je predložila skupna komisija in za amandmaje, ki sem jih v razpravi podprl, glasoval.

Prestavitev žage na lesnem skladišču

V mesecu juniju letošnjega leta je začela poizkusno obratovati predstavljena žaga na lesnem skladišču v Trbovljah. S tem je bil dokončno uresničen dolgoletni načrt, da zaradi neprimerne lokacije in splošne zastarelosti obrata, ukinemo žago pri cementarni in jo postavimo na takšno mesto, da bo ustrezno vsem tehničnim in ekonomskim principom.

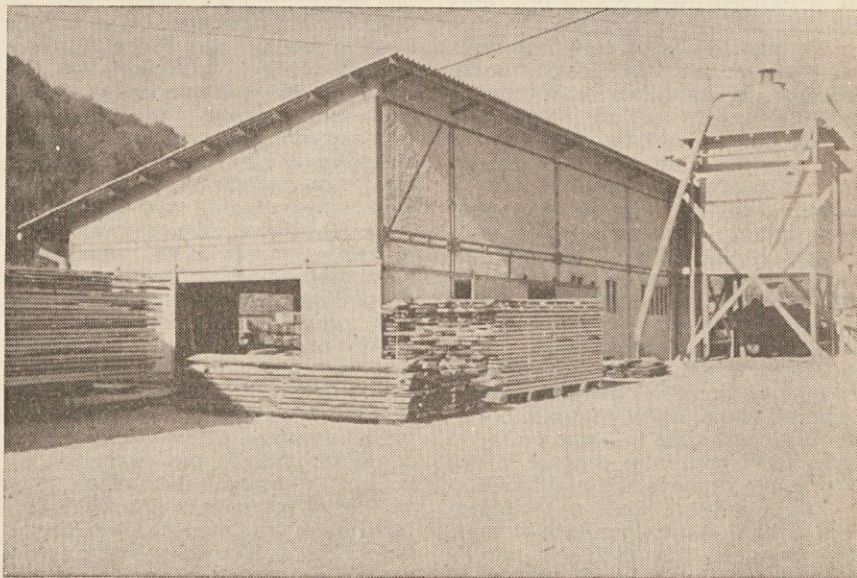
Dokler je obratovala rudniška železnica na relaciji železniška postaja — lesno skladišče, je stara žaga kljub zastarelosti vsaj deloma ustrezala osnovnim zahtevam takratne organizacije lesne manipulacije. Večji del lesa so prevažali po železnici in je bilo zato prvo sortiranje jamskega lesa, namenjenega za predelavo na žagi, opravljeno že na železniški postaji in nato vzporedno s prevozom ostalega jamskega lesa, prepeljeno na žago. Z ukinitvijo rudniške železnice in pozneje lesne razkladalne rampe na železniški postaji, so nastale bistvene spremembe v sistemu lesne manipulacije. Na eni strani občutno zmanjšanje porabe jamskega lesa, na drugi strani pa preusmeritev transporta na cestni prevoz, je terjalo določene ukrepe z namenom, da bi uvedli racionalnejše in ekonomičnejše poslovanje v tej dejavnosti.

Ena izmed osnovnih nalog je bila centralizirati lesno manipulacijo in zmanjšati notranji transport na najnižjo možno mejo. S temi ukrepi je postala lokacija stare žage, katero je zgradila pred desetletji bivša TPD, neprimerna, proizvodnja pa zelo draga zaradi povečanega notranjega transporta. Tako je bilo treba ves prebran jamski les neprimernih dimenzij prevažati iz lesnega skladi-

šča na III. etaži, na žago v nadaljnjo predelavo, žagarske izdelke pa večinoma zopet nazaj na lesno skladišče. Ta količina je znašala v preteklem letu 1639 m³ ali 62 % od skupno na žagi predelanega okroglega lesa.

K reševanju tega problema smo resneje pristopili že v letu 1965. Žal pa zaradi omejenih investicijskih vlaganj ta ideja vse do leta 1967 ni bila uresničena. V preteklem letu smo dokončno pristopili k izgradnji nove oziroma prestavitvi stare žage. Izdelan je bil investicijski projekt in izbrana najprimernejša lokacija

v območju manipulacijskega prostora lesnega skladišča Trbovlje. Z gradbenimi deli so pričeli ob koncu leta, tako da je bilo že v začetku letošnjega leta pripravljeno vse za montažo žagarskih strojev. V zamenjavo za dva zastarela polnojarmenika, montirana v stari žagi, je bil nabavljen nov, sodoben žagarski stroj — hlovdovna tračna žaga, izdelek tovarne »Bratstvo« — Zagreb. Njena tehnična kapaciteta znaša 8 do 10 m³ oblovine na 8 ur, maksimalna premera $\varnothing = 1000$ mm in dolžine 8 m. Prednost te žage pa je poljubna izbira širine reza s pomočjo avtomatskega

Prestavljena žaga na III. etaži

Foto inž. Bregant Tone

regulatorja.

V mesecu maju je bil montiran nov žagarski stroj, nato pa je žaga pričela s poizkusno proizvodnjo. Ističasno smo postopno likvidirali staro žago. Z njenim obratovanjem pa smo dokončno zaključili z mesecem septembrom. Pri novi žagi je urejen mehaniziran transport žagovine v bunker in kot nujno dopolnilo tudi brusilnica s sodobnimi avtomatskimi brusilnimi stroji, ki so bili premeščeni iz stare žage, delno pa dopolnjeni z novimi stroji za brušenje in pripravo tračnih žag.

Kakršnihkoli točnih podatkov o ekonomskem učinku proizvodnje nove žage v primerjavi s staro žago je

težko podati, ker nova žaga polno obratuje šele od oktobra dalje. Vendar so že danes znana okvirna dejstva, ki prikazujejo rentabilnost te investicije. Stroški za postavitev žage so znašali cca 13.000.000 S din, pri čemer so vključena gradbena dela, oprema in montažna dela.

Ob čimvečjem izkoriščanju tehničnih kapacitet in pri dvoizmenskem obratovanju nove žage, je za leto 1969 planirana predelava 3180 m³ oblovine napram 2665 m³, kolikor je bilo doseženo v letu 1967 na stari žagi, pravtako pri dvoizmenskem obratovanju. Torej za 19 % večja proizvodnja pri instalirani moči 38 KS, kar je za 36 % manj instaliranih

moči kot na stari žagi.

Planirani stroški razreza na m³ oblovine znašajo 60,00 N din, medtem ko so na stari žagi znašali 80,00 N din. Če bodo planska predvidevanja v letu 1969 uresničena, bo znašal prihranek na znižanju proizvodnih stroškov 63.600,00 N din, kar gre v glavnem na račun znižanja stroškov notranjega transporta in racionalizirane proizvodnje.

Končno je omembe vredno še to, da obstajajo realne možnosti, da pri popolnem izkoriščanju kapacitet ustvarimo letno tak finančni rezultat, ki bo popolnoma opravičil vložena investicijska sredstva.

Lapornik Janko

Poslovanje elektrostrojnega obrata

Po sklepu osrednjih samoupravnih organov je bil s 1. januarjem 1967 ustanovljen iz dotedanjih strojnih reparaturnih delavnic (SRD) in elektro obrata rudnika Trbovlje-Hrastnik, skupen elektrostrojni obrat. Namen te združitve je bil, da bi poenotili uslužnostne dejavnosti, znižali režijske stroške in razmejili dela med delavnicami v podjetju. Dvoletno delo enotnega obrata je dalo določene rezultate, ki potrjujejo pravilnost sprejetega ukrepa.

Tako je bilo z združitvijo delavnic opravljenih nekaj delovnih mest, kar je omogočilo, da se je skupni stalež znižal od 171 na 157 in to predvsem na režijskih delih. Pri stalnih (konstantnih) stroških, ki jih mora pokrivati delavnica s svojo realizacijo, bi bilo možno znižati ceno režijske ure. Ker pa so stroški precej narastli, znižanje režijskih stroškov ni moglo pokriti dodatnih obremenitev in je zato cena režijske ure nekoliko višja, vendar ni bila povečana v tolikšni meri, kot bi bila brez izvedbe omenjenih ukrepov.

Za pravilnejše ugotavljanje stroškov posameznih vrst uslug in novih izdelkov, uporabljamo štiri cene za režijske ure in to: za ročno delo 9,40 N din, za varilsko delo 10,00 N din, za strojno delo 11,50 N din, za tuje naročnike pa 18,000 N din. V elektro delavnici, kjer je delo predvsem ročno, je enotna cena za režijsko uro v višini 8,60 N din. Teh podatkov je razvidno, da je cena režijske ure za interne storitve precej nižja, kot je v ostali strojni industriji, s ceno za tuje naročnike pa v nekaterih primerih nismo konkurenčni in bo zato potrebno ustrezna korektura, če bomo hoteli dvigniti odstotek naših uslug za tuje naročnike, ki bodo letos predvsem dosegle le cca 4 % skupne delavniške realizacije.

Obe delavnici bosta v letošnjem letu dosegli skupno realizacijo v višini približno 7.000.000,00 N din — delovni načrt predvideva 6.911.248,00 N din — kar predstavlja okrog 45.000 N din realizacije na zaposle-

nega v delavnici. V letu 1966 je znašali realizacija na zaposlenega 38.000 N din, v letu 1967 pa 43.500 N din ob približno enaki realizaciji. Pretežni del razpoložljivih delavniških kapacitet je namenjeno internim uslugam, t. j. naročilom domačih organizacijskih enot. Osnovna dejavnost podjetja bo letos predvidoma koristila 62 % skupnega števila delovnih ur, 20 % bo koriščenih za investicijska dela in velika popravila, 6 % za naročila stranskih dejavnosti, 4 % za tuje naročnike in 8 % za lastno režijsko. Naročila enot osnovne dejavnosti se nanašajo predvsem na dela, ki jih rudniške in obratne delavnice same ne izvajajo, potem za nove izdelke, rezervne dele ter vzdrževanje naprav, ki so po razmejitvi ostale v kompetenci elektrostrojnega obrata.

Pogosto je slišati s strani domačih naročnikov delavniških uslug očitke, da so storitve našega obrata drage v primerjavi z delom v obratnih delavnicah. Ta očitek vselej ne drži, saj je to razvidno že iz podane cene za režijsko uro. Poleg tega največkrat primerjava ni dosledna. Cena delavniške režijske ure je sestavljena iz celotnih stroškov, ki jih mora pokrivati proizvodnja in storitve elektrostrojnega obrata. Upoštevani torej niso le izdatki za osebne dohodke temveč tudi vse domače in zunanje dajatve, od upravnih prodajne režijske, prispevka za kadre, zavarovalnine, amortizacije itd. za skupne potrebe podjetja in od komunalnega prispevka do prispevkov za socialno zavarovanje itd., za splošne potrebe po veljavnih predpisih. V kalkuliranju teh dajatev v stroške obratnih delavnic bi prav gotovo ovrsglo omenjene očitke, zlasti še, ker so osebni dohodki profesionalistov, zaposlenih v obratnih delavnicah, 15 do 20 % višji od osebnih dohodkov profesionalistov v delavnicah elektrostrojnega obrata. Kot dokaz naj navedemo, da so znašali povprečni mesečni osebni dohodki na elektrostrojnem obratu:

brez dodatkov: leta 1966 — 58.729, leta 1967 — 61.280 S din, z dodatki (letni dopusti, državni prazniki) leta 1966 — 81.937, leta 1967 — 88.237 S din.

Nizki osebni dohodki so tudi razlog za fluktuacijo profesionalistov z večjimi izkušnjami, ker so zaslužki v sorodnih industrijskih podjetjih neprimerno višji, kot so zgoraj navedeni. Prav tako ima nezadostna stimulacija za opravljeno delo določen vpliv tudi na storilnost v delavnicah.

Nadaljnji razlog, ki poleg že omenjenega, odločilno vpliva na storilnost, je strojni park v delavnicah. Zastareli obdelovalni stroji — nekateri izvirajo iz časov takoj po prvi svetovni vojni — onemogočajo izboljšanje tehnološkega postopka, prav tako pa je na njih izključeno dosežati tolerančne stopnje, ki jih nekateri izdelki zahtevajo, da pri tem ne omenjamo pomanjkanje nekaterih strojev, ki so v sodobni kovinski obdelovalni industriji nepogrešljivi. Dosedanja minimalna vlaganja v obnavljanje in dopolnjevanje obdelovalnega strojnega parka preprečujejo, da bi ukrep za dvig storilnosti in izboljšanje kvalitete izdelkov in storitev, lahko v celoti izvedli.

Da bi dosegli hkrati z rastjo proizvodnje tudi temu ustrezno realizacijo, pripravljamo cenik novih izdelkov in uslug. Ker pa evidenčni podatki, zbrani na podlagi dosedanjega obračunavanja, niso vedno točni, je potrebno v posameznih primerih ugotavljati čas in material, potreben za izdelavo posameznih artiklov. To pa seveda zahteva daljši čas in bodo zato dokončni ceniki del pripravljani v prihodnjem letu. Trenutno pa obračunavamo po ceniku okrog 50 izdelkov oziroma storitev.

Skrinar Jože

Kadrovske vesti

V času od 1. oktobra do 30. novembra 1968 ima kadrovska služba ZP — Trbovlje evidentirane naslednje spremembe:

Mesec	Delovna enota	Sprejeti — odšli	Priimek in ime	Poklic — delovno mesto	Vzrok odhoda
oktober	Hrastnik	sprejeti	Pogačnik Dušan Vezovišek Milenko Železnik Silvo Detič Ivan Sotlar Rozalija Ing. Kovač Adolf Matek Karl Žandar Ivan Kordon Danijela Završnik Franc Dežan Jože Vuga Franc	jam. vozač elektrikar elektrikar jam. vozač pom. kuharica dipl. inž. rud. jamski vozač jamski vozač pom. kuharica jamski vozač jamski vozač jamski vozač	
oktober		odšli	Perc Vlado Šketako Avgust Železnik Jože Kondolf Jože Meserko Ivana Završnik Franc Poboljšaj Lado Klančičar Štefan Hudina Ivan	jamski vozač jamski delavec jamski vozač rud. tehnik pom. kuharica jamski vozač jamski kopač vodja jamomernice jamski kopač	samovoljna odpoved v šolo samovoljna odpoved v šolo pogodbeno delo samovoljna odpoved upokojen upokojen umrl
november		sprejeti	Redenšek Ivan Završnik Edi Kostanjšek Vilko Damiš Pavel Stopinšek Rajko Vovčko Srečko Guček Jože Ocvirk Jakob Pevč Edi Goštej Rudolf	jamski vozač jamski vozač jamski vozač jamski vozač jamski vozač jamski vozač jamski vozač jamski kopač jamski vozač jamski kopač	
november		odšli	Terbovc Alojz Mars Jože Brajer Vlado Povodnik Martin Jakopič Miha Jazbinšek Anton Kopar Jože Lešnik Milan Zupanc Alojz Knez Franc Krajnc Štefan Zorko Martin	uč. kopač jamski vozač jamski kopač jamski vozač uč. kopač jamski kopač jamski vozač jamski kopač jamski kopač jamski kopač jamski vozač jamski kopač jamski vozač	sporazumna odpoved samovoljna odpoved v JLA v JLA v JLA v JLA v JLA v JLA v JLA v JLA sporazumna odpoved v JLA v JLA
oktober	Trbovlje	sprejeti	Bukovinski Slavko Vincek Ivan Pinter Stane Hribar Ivan Žibert Vid Pevč Jože Jazbinšek Milan Vaš Aleksander Čuforovič Meho Kostanjevec Janez	jam. vozač jam. vozač jam. vozač jam. vozač jam. vozač jam. vozač jam. vozač jam. vozač jam. vozač jam. vozač	
oktober		odšli	Perko Vlado Podbevšek Ivan Premec Vinko Ledinek Amalija	jamski vozač jamski vozač opek. delavec opek. delavec	samovoljna odpoved umrl potek pogod. dela spcrazumna odpoved
november		sprejeti	Duh Marjan Benkovič Tomo Behin Božidar Zalokar Jože Borovnik Branko Pavlin Franc Radojčić Djordje Hercog Ivan	jamski vozač jam. kopač jam. kopač jamski vozač jamski vozač jamski vozač jamski vozač jamski vozač	

Mesec	Delovna enota	Sprejeti — odšli	Priimek in ime	Poklic — delovno mesto	Vzrok odhoda
november		odšli	Rakita Radovan Obreza Pavel Jovanovič Pero Rakita Trivun Kavčič Jože Budež Cvitko Gadžić Miodrag Čuden Andrej Obraza Mirko Ferme Leopold Bokal Mirko Kukovec Maks	jamski kopač jamski kopač učni kopač jamski kopač jamski vozač jamski kopač jamski vozač jamski kopač šofer jamski vozač jamski vozač jamski vozač	sporazumna odpoved upokojen samovoljna odpoved samovoljna odpoved samovoljna odpoved v JLA sporazumna odpoved v JLA samovoljna odpoved v JLA v JLA v JLA
oktober	separacija	sprejeti	Jerman Milan Božjak Jože Petelin Marjan Pogačar Janez Kastelic Cvetko Toplak Danijel Zaplotnik Janez Žibret Miha Tori Jože Mlakar Silvo	zunanj delavec zunanj delavec zunanj delavec strugar zunanj delavec zunanj delavec zunanj delavec zunanj delavec zunanj delavec zunanj delavec	
oktober		odšli	Štraus Ana Žnidar Lucija Brčon Jože Žitnik Franc Flis Milan	zunanja delavka zunanja delavka posl. zasip. kopa kovač zunanj delavec	upokojena upokojena upokojen upokojen samovoljna odpoved
november		sprejeti	Strmole Roman Djikič Djuro Cizele Franc Hribar Ivan Žagar Franc Košir Miroslav	zunanj delavec jamski vozač zunanj delavec zunanj delavec zunanj delavec zunanj delavec	
november		odšli	Blažič Oto Grošelj Vili Kotnik Emil Kozik Jože	strežaj sesalk elektrikar elektrikar zunanj delavec	upokojen sporazumna odpoved samovoljna dopoved inv. upokojen
oktober	OSRD	sprejeti	Kaligara Ivan	zunanj delavec	
oktober		odšli	Martič Branko Kaligara Ivan Tomažin Jože	jamski kopač zunanj delavec jamski vozač	samovoljna odpoved sporazumna odpoved sporazumna odpoved
november		odšli	Zupančič Jože Rama Salih Žalec Miroslav	jamski vozač jamski vozač jamski kopač	v JLA v JLA v JLA
oktober	UZP	sprejeti	Pruša Andrej Hauptman Janez Oplotnik Stane Klanjšek Danijel Juvan Ivan	dipl. pravnik, priprav. pom. ključavničar zunanj delavec kemijski tehnik rudarski tehnik	
oktober		odšli	Radonič Milan	lesni delavec	samovoljna odpoved
november		odšli	Naraglav Zvone Sušnik Ivan Kolander Jože Artnak Milan	vodja fin. oddelka hišnik ključavničar elektrikar	sporazumna odpoved upokojen v JLA sporazumna odpoved

VI. kongres ZK Slovenije opravil bogato delo

Bil sem delegat VI. kongresa ZK Slovenije. Na vprašanje, kakšne vtise imam o poteku kongresa, bom skušal odgovoriti v nekaj besedah.

Uvodoma naj povem, da sem kot dolgoletni družbenopolitični delavec že sodeloval na nešteti sestankih, sejah, zasedanjih, zborih, delovnih dogovorih in podobno, različnih po vsebini in dimenzijah, vendar tako demokratičnemu in hkrati kritičnemu delovnemu sestanku slovenskih komunistov kot je bil ta, še nisem prisostvoval. V razpravah, ki so bile odkrite, neposredne, konkretne, živahne, pestre in, če se tako izrazim, neustrašne, je odsevala volja brionskega plenuma, vsebina sprejetih smernic za ZK in delo komunistov pa ne navsezadnje tudi odkrit boj slovenskih komunistov proti vsem oblikam in pojavom deformacij v našem družbenem življenju in razvoju. Plenarne seje in zasedanja kongresnih komisij so vsebovale vrsto zelo interesantnih dialogov, katerih vsebina se je prerodila v optimalne-najustrežnejše sklepe in stališča. Na sejah (plenarnih in v komisijah) ni bilo več in v nobenem primeru zaslediti »mlatenja slame« po nekem vnaprej pripravljenem vzorcu. Marsikateri delegat je komponiral svoje razpravne misli med samim posameznim razpravnim potekom, zato so bili dialogi boj mnenj in s tem tudi mikavnejši. Jasno in nedvoumno je bilo čutiti, da je hotel vsak delegat prispevati svoj delež k vsebinski izpopolnitvi dela slovenskih komunistov in za nadaljnjo iz-

gradnjo našega samoupravnega socializma.

Že kongresno gradivo, zlasti pa še samo delo kongresa v razpravah na plenarnih sejah in v komisijah, sta vsebinsko slonela na idejno politični analizi sedanje družbeno-ekonomske prakse, na predlogu resolucije in referatu sekretarja IK CK ZKS Franca Popita o vlogi, mestu in nalogah zveze komunistov pri nadaljnjem razvoju socialistične republike Slovenije. Rezultat že predhodnih razprav, predlogov in pripomb, ki so jih dali slovenski komunisti v svojih organizacijah in obsežnega dela kongresa, sta sprejeti statut ZK Slovenije in resolucija. Ne glede na nekatere drugačne ocene, češ, da je resolucija preveč splošen dokument, premalo konkreten itd., jo osebno ocenjujem kot bogat programski dokument, ki bo služil kot solidna podlaga vsem nadaljnjim konkretnim akcijskim nalogam na vseh področjih družbenega življenja in razvoja. Prav tako sem mnenja, da je prvi statut slovenskih komunistov skrbno zbran dogovor o zgodovinski vlogi ZK Slovenije, o nalogah, dolžnostih in pravicah slovenskih komunistov, njih osebni in kolektivni odgovornosti ter končno tudi dogovor o najprimernejših oblikah organiziranja ZKS. Statut bo za komuniste zelo uporaben vodič za kontinuirano intenzivnost dela.

Ob zaključku naj še povem, da sem sodeloval v kongresni komisiji za družbeno-ekonomske odnose ter idejno-politična izhodišča nadaljne-

ga regionalnega razvoja Slovenije. Moram reči, da je bila razprava v tej komisiji zelo bogata. Diskutanti so težili k čimbolj jasnemu opredeljevanju vloge in odgovornosti komunistov pri reševanju tako kratkoročnih kot dolgoročnih problemov graditve družbeno-ekonomskih odnosov in političnega sistema. V grmadi problemskih vprašanj so prevladovala tista, ki govore o nadaljnjem razvoju samoupravljanja, izvajanju reforme ter oblikovanju koncepta dolgoročnega družbeno-ekonomskega in regionalnega razvoja SR Slovenije. Potreba po dolgoročnem planiranju in kvalitetnejšem planiranju nasploh, je več kot nujnost, taka je bila ena od osnovnih ugotovitev v tej komisiji. Ogromno pozornosti je bilo dano tudi samoupravljanju in njegovim sistemskim problemom. Še in še bi lahko našteval. Ker je bil obdelan kompleks problemov in vprašanj družbeno-ekonomskega pomena, bom skušal to podati v posebnem članku, v kolikor ne bodo te zadeve medtem že objavljene.

Komuniste našega podjetja čaka še ogromno in odgovorno delo. Sprejeti dokumenti, sklepi in stališča VI. kongresa nam bodo pri tem delu lahko v veliko pomoč. Naše dosedanje delo bomo morali izboljšati in vanj pritegniti vse člane ZK. Na podlagi resolucije sprejete akcije bomo lahko komunisti v podjetju realizirali le, če bodo tudi pri naših dogovorih vedno prisotne kritičnost, demokratičnost in samoupravljalška volja.

Cebin Anton

Pravna služba v podjetju

V organizaciji podjetja pomeni pravna služba tisto področje dela, ki se nanaša na varovanje in spoštovanje zakonitosti v poslovanju. Zato lahko delimo njeno delo, glede na ugotovljeno osnovno načelo, v glavnem na dve področji:

- spremljanje in skrb za izvajanje zakonskih predpisov in notranje zakonodaje (statuta in vseh pravilnikov podjetja);
- delo, ki je posredno ali neposredno vpleteno v poslovanje posameznih organizacijskih enot in je lahko konkretne ali posvetovalne oblike.

Na prvem področju je pravna služba dolžna, da obvezno in iniciativno sodeluje pri sestavi vseh, za uspešno poslovanje podjetja potrebnih notranjih predpisov in opozarja na eventualne nepravilnosti pri izvajanju.

V odnosu do delovnih enot in drugih služb pa opravlja pravna služba številne naloge: pregleduje in sestavlja pogodbe — kupoprodajne,

zakupne, menjalne, kreditne, odškodninske, ureja vprašanje zemljišč, sodeluje pri reševanju delovno-pravnih sporov, odškodninski odgovornosti, prodaji osnovnih sredstev, prodaji in nakupu nepremičnin, stanovanjsko - najemnih vprašanjih, zahtevkih zaradi rudarske škode, odškodninskih zahtevkih zaradi obratnih nezdov itd. Izjemno od drugih podjetij, kjer se to delo opravlja v finančnih sektorjih, vodi pravna služba ZP-T tudi celotno premoženjsko zavarovanje podjetja.

Pod obseg dela te službe spada tudi pravna pomoč članom delovne skup. ZP-T, za katero lahko rečemo da se je naši člani pogosto poslužujejo.

Glede na specifično dejavnost podjetja — rudarjenje in na izvedeno integracijo vseh zasavskih premogovnih revirjev, je v celotnem obsegu poslovanja pravne službe tudi mnogo terenskega dela (zemljišča, rudarska škoda, komisijski ogledi itd.)

Prav v rudarstvu se srečujemo s problemi, ki imajo svoj izvor v skoraj stoletni tradiciji. Sedanja zakonodaja jim sicer še vedno priznava pravno osnovo, so pa kljub temu odmaknjeni vsaki stvarnosti in možnosti življenskega reševanja. To so vprašanja raznih zazidanih, a še vedno rudniških zemljišč, raznih do smrtnih pogodb in podobno.

Velika ovira za hitrejšo in učinkovitejšo delo pravne službe je nedvomno naša zakonodaja, ki se stalno spreminja ali pa ustvarja možnost različnih tolmačenj, ker vse povzroča težave pri delu in nemalokrat tudi hudo kri med prizadetimi.

Naloge pravne službe niso samo številne in raznovrstne, temveč tudi zelo težke in zahtevajo za doseg poštenega in za podjetje koristnega dela, največjo intenzivnost.

Pridobitev novih kadrov naj bo zagotovilo, da bo pravna služba ZP-T mogla v redu izvajati te naloge.

Marja Čibej

Ugotavljanje delovnih mest, na katerih se delovna doba šteje s povečanjem

Z novelo TZPZ, t. j. temeljnega zakona o pokojninskem zavarovanju (Uradni list SFRJ, št. 17/68) so bile spremenjene določbe o zavarovalni dobi, ki se šteje s povečanjem in predpisan postopek za ugotovitev delovnih mest, na katerih se zavarovalna doba šteje s povečanjem. Z zakonom določena delovna mesta, na katerih se zavarovalna doba šteje s povečanjem, objavljenim v istem uradnem listu, je povečano število delovnih mest, na katerih je delo posebno težko in za zdravje škodljivo. Na novo pa so zajeta delovna mesta, na katerih zavarovanci zaradi narave in teže dela po določenih letih starosti ne morejo več uspešno opravljati svoje poklicne dejavnosti.

Delovna mesta na katerih se zavarovalna doba šteje s povečanjem, morajo biti komisijsko ugotovljena do 7. novembra 1968. V zakonu ni določila kdo imenuje to komisijo, glede na to, da je delovna organizacija pristojna za ugotovitev delovnih mest, bo le-ta obvestila občinsko skupščino in komunalni zavod za socialno zavarovanje, ki sta krajevno pristojna za njeno delovno organizacijo, da bo potrebna pri njih komisija, ki naj bi ugotovila delovna mesta, na katerih se zavarovalna doba šteje s povečanjem. KZSZ in občinska skupščina bosta imenovala svoja predstavnika v komisijo, ki jo dopolni s svojim predstavnikom tudi delovna organizacija. Na 8. seji UO ZP-T je bil z odločbo imenovan v komisijo Majdič Cveto, dipl. inž. rud. Komisija naj bi praviloma delala v prostorih delovne organizacije na podlagi že zbrane dokumentacije in neposredne ugotovitve z ogledom delovnih mest. Komisijo naj bi vodil član iz delovne organizacije. Stroške komisije za ugotovitev dejanskega stanja v delovnih organizacijah nosijo delovne organizacije, kar je v skladu z dogovorom, sprejetim na posvetovanju šefov invalidsko-pokojninske službe dne 28. junija 1968.

Pomanjkljivosti dosedanjih predpisov o natančnejših merilih, s katerimi je mogoče določiti posamezna delovna mesta, na katerih se zavarovalna doba šteje s povečanjem so z novelo TZPZ, odpravljene. Za delovna mesta, na katerih je delo posebno težko in za zdravje škodljivo, zaradi česar se šteje delovna doba s povečanjem, je mogoče določiti le delovna mesta, na katerih:

1. znatno delujejo na zdravstveno stanje in delovno zmožnost škodljivi vplivi, ki jih ni mogoče izključiti s predpisanimi ukrepi za varstvo pri delu ali drugimi za to primerni ukrepi;
2. opravljajo delavci delo na delovnem mestu v težkih in za zdravje

škodljivih razmerah neposredno ob viru škodljivih vplivov v nepretrganem delovnem procesu;

3. dela delavec na takšnem delovnem mestu poln delovni čas, ki je za to delo določen. Pri tem velja za poln delovni čas tudi tisti čas ki je zaradi posebnih delovnih pogojev v skladu s predpisi o delovnih razmerjih določen na manj kot 42 ur na teden.

Da se zavarovalna doba šteje s povečanjem na posameznem delovnem mestu, morajo biti izpolnjeni vsi navedeni pogoji in ne le posamezen ali večina od njih.

Delovne organizacije morajo do 7. novembra 1968 komisijsko ugotoviti:

1. delovna mesta, na katerih se šteje zavarovalna doba s povečanjem po določbah novele TZPZ in zakona o delovnih razmerjih;
2. delovni čas, ki se po statutu delovne organizacije v skladu z zakonom o delovnih razmerjih šteje za poln delovni čas na teh delovnih mestih;
3. število delavcev, ki redno delajo na teh delovnih mestih. Pri tem se vzame za podlago številčno stanje po razporedu delavcev v mesecu aprilu 1968;
4. koledarsko leto, od katerega se pri delovni organizaciji brez presledka ali s presledki opravljajo dela na delovnih mestih, kjer se zavarovalna doba šteje s povečanjem.

O ugotovitvi dejanskega stanja napravi komisija zapisnik (je predpisan), ki mu priloži tudi poimenski seznam delavcev, ki po razporedu, veljavnem za tekoči mesec (oktober) delajo na delovnih mestih, na kate-

rih se zavarovalna doba šteje s povečanjem.

Komisija ima možnost ugotoviti dejansko stanje tudi za tista delovna mesta, ki so pri delovni organizaciji prej bila, ob ugotavljanju dejanskega stanja pa jih ni bilo več, kot tudi za delavce, ki so na teh delovnih mestih delali. Prav tako ugotovi komisija dejansko stanje tudi za delovna mesta in delavce tistih delovnih organizacij, ki jih ni več, ker so se s to delovno organizacijo spojile oziroma združile. Pri tej ugotovitvi vzame za podlago dokumentacijo, ki jo ima na razpolago ta nova delovna organizacija.

Sporna vprašanja bo dokončno reševala posebna arbitražna komisija, ki jo ustanovi občinski upravni organ za delo. Stroške te komisije nosi organ, ki jo je imenoval.

V zavarovalno dobo s povečanjem se šteje ves čas dejanskega dela na delovnih mestih, določenih v noveli TZPZ ali zakonu o delovnih razmerjih po 15. maju 1945; izjemoma se šteje ves čas, ki so ga težji invalidi ali slepi kot zavarovanci prebili v delovnem razmerju ob pogoju, da imajo predpisano gostoto (3 oziroma 5 oziroma 10 let takšnega dela skupaj).

Določitev novih delovnih mest, na katerih se zavarovalna doba šteje s povečanjem, ki jih ni v zakonu o delovnih razmerjih in revizijo delovnih mest, ki so določena v tem zakonu, lahko zahtevajo delovne organizacije z zahtevo, ki jo vloži delavski svet delovne organizacije. Predlog mora biti strokovno obdelan, utemeljen ter podkrepjen z dokumentacijo.

Vladimir Sihur

Tekmovanje rudarskih gasilcev iz Hrastnika

V Titovih Užicah je bilo 6. in 7. septembra 1968 drugo zvezno tekmovanje gasilcev. Na tem tekmovanju je sodelovalo 73 ekip iz vse države. SR Slovenija je bila zastopana s 15 ekipami. Ekipa pa so bile razvrščene v skupine: moški, poklicni in prostovoljni, ženske, mladinci in pionirji. Vse ekipe so si morale na republiških tekmovanjih predhodno zagotoviti udeležbo na tem tekmovanju. Desetina iz ZP-T rud. Hrastnik si je s prvim mestom na konskem tekmovanju v Zagorju in nato z drugim mestom na republ. tekmovanju v Kranju zagotovila nastop

na zveznem tekmovanju.

Moške, tako prostovoljne kakor tudi poklicne ekipe so tekmoval v deveteroboju, suhem in mokrem trodelnem napadu. Naša desetina je tekmovala v skupini prostovoljnih enot, ki je bila tudi številčno najmočnejša. Tu je nastopalo 24 ekip, od tega 6 slovenskih. Sodniški vrh je izžrebal tako, da je desetina prvi dan tekmovanja tekmovala najprvo v deveteroboju pod štartno številko 2, nato pa v suhem trodelnem napadu pod štartno številko 13, drugi dan tekmovanja pa v mokrem trodelnem napadu prav tako pod šte-

vilko 13. Kljub spodrsrlaju pri deveterboju in pristranskem sojenju pri mokrem trodelnem napadu je desetina s 677 točkami od 1000 možnih, zasedla 7. mesto. Pri mokrem trodelnem napadu je bila naša desetina poklicana na štart zadnja, nastopati pa bi morala po sodniškem žrebu že kot 13. Čas 120 sekund, katerega je desetina dosegla pri mokrem trodelnem napadu, je zadostoval za drugo mesto. Sodniki, med katerimi ni bilo nobenega sloven-

skega, so desetino kaznovali zaradi nesoglasja s 15 kazenskimi točkami.

Ekipa prostovoljnih gasilskih enot pa so se uvrstile takole:

1. Kragujevac, 2. Kraljevo, 3. Mengeš, 4. Beograd I., 5. Zabok, 6. Donja Kaštela, 7. Hrastnik, 16. Kočevje, 17. Anhovo (republiški prvak), 19. Velenje-mesto in 22. Pobrežje-Maribor.

To tekmovalje je bilo istočasno izbirno tekmovalje za mednarodno tekmovalje, ki bo prihodnje leto v

Avstriji. Mednarodnega tekmovalja se bodo imele pravico udeležiti ekipe ki so dosegle prvih 6 mest.

Upravnemu odboru ZP-T in vsem ostalim, ki so omogočili prostovoljnim gasilcem rudnika Hrastnik udeležbo na tekmovalju, se upravni odbor rudniškega gasilskega društva Hrastnik, lepo zahvaljuje. Prav tako se zahvaljujemo članom ekipe ki so se tekmovalja udeležili, za njihov trud in požrtvovalnost.

Alojz Verdaž

Dejavnost aktiva ZMS v domu učencev RŠC

Lahko rečemo, da je aktiv ZMS v našem domu po številu članstva eden najmočnejših v občini, zato je tudi možno pričakovati, da bo v letošnjem šolskem letu pokazal dejavnost, ki si jo želimo in ki jo od nas terja današnji čas. Da smo že zastavili prvi korak, nam kaže tudi podatek, da smo od začetka šolskega leta imeli že nekaj sestankov, na katerih smo si zastavili prve naloge.

Na prvem sestanku, ki je bil na nedeljo, 8. septembra t. l. smo samokritično spregovorili o odnosih med samimi gojenci in poudarili nujnost, da so le-ti dobri, tovariški. Potem, ko smo govorili o izvolitvi sekretariata, je bila večina mnenja, da ga še ne bi izvolili na tem sestanku, ker se med seboj še ne poznamo dovolj. Kot je znano, so bili v domu učencev RŠC v Kisovcu letos premeščeni tudi gojenci, ki so prej bivali v Trbovlah. Zaradi tega je prišlo tudi do tega sklepa.

Nadalje je bilo precej razprave tudi o izgradnji novega športnega igrišča v neposredni bližini doma. Vsi gojenci so bili seznanjeni s tem, da bo pri gradnji treba tudi prostovoljno delati, pri čemer ni bilo nobenih zadržkov, saj so soglasno izrekli pripravljenost za to delo. Zavedali so se, da bodo s tem odprte široke možnosti na športnem področju.

Nekdo izmed gojencev je na tem sestanku načel tudi vprašanje malic in pripomnil, da so bile doslej včasih premajhne in da se gojenci nad tem pritožujejo. Zato smo sklenili, da to posredujemo upravniku doma, ki naj skuša to rešiti z vodstvom rudniške menze.

Nekaj zelo upravičenih pripomb je bilo še o praktičnem pouku; med drugim glede odhoda na delo, nepravilnih odnosov nekaterih instruktorjev do gojencev, ocenjevanja in podobno.

Ob koncu sestanka pa je tudi bila izražena želja, naj bi v domu ali kje drugje organizirali plesne vaje, ker več gojencev to želi, odprto pa je ostalo vprašanje o udeležbi na plesih, ki so občasno v delavskem domu v Zagorju.

Dober teden dni kasneje (15. septembra 1968) pa je bilo izvoljeno

novi vodstvo aktiva, ki šteje 7 članov, poleg tega pa je bil izvoljen tudi 9 članski odbor domske skupnosti, ki bo lahko odigral pomembno vlogo. Na tretjem sestanku se je izkazalo, da člani sekretariata aktiva ZMS niso bili posrečeno izvoljeni, ker dva člana nista bila pripravljena sodelovati, kar pa sta sporočila kasneje po drugih gojencih in se nista udeležila seje sekretariata. To sta bila gojenca I. letnika. Zatem smo kooptirali dva nova člana iz vrst gojencev I. letnika. Na tem sestanku, ki je bil 26. septembra 1968, so bili izvoljeni: za predsednika Hann Jurij, za tajnika Kovačević Ilija in za blagajnika Tadić Nikola.

Sprejeli pa smo tudi trimesečni program dela aktiva ZMS v domu učencev RŠC. Ta program obsega:

1. sprejem novih članov v organizacijo ZMS,
2. organizacijo proslave za 29. november — dan republike ter organizacijo športnih tekmovalj v počastitev tega praznika,
3. izdajanje šolskega glasila,
4. izgradnjo športnega igrišča,
5. organizacijo raznih izletov,
6. poživitev dela posameznih krožkov,
7. priprava zabavnega večera za gojence, ki bodo ob novem letu v domu.

Hann Jurij

Uspešno delo mladih komunistov

Poleg mladinskega aktiva deluje v domu učencev rudarskega šolskega centra tudi aktiv ZK mladih, ki je bil ustanovljen že lansko leto. Sprva je imel aktiv 19 članov, kasneje pa se je članstvo razširilo, čeravno je nekaj gojencev medtem zapustilo dom, ker so končali s šolanjem, vključili pa so se v drug aktiv. Sekretariat ZK mladih je na novo sprejel iz naših vrst kar 16 novih članov tako, da šteje sedaj skupno 29 članov. Nove kandidate predlagamo sami na rednih sejah aktiva. Za mnenje vprašamo tudi vodstvo šole, nakar predlagamo nove člane sekretariatu osnovne organizacije ZK mladih.

Poudariti je treba, da mladi komunisti vedno dokazujejo, da smo člani ZK res najboljši mladinci v rudarskem šolskem centru ter vredni zaupanja.

Na sejah našega aktiva večkrat razpravljamo tudi o najaktualnejših političnih dogodkih doma in v svetu, skušamo reševati ali vsaj iskati močnejše rešitve porajajočih se problemov v šoli, domu in praktičnem pouku.

Tudi struktura sekretariata aktiva ZMS v domu učencev RŠC kaže, da so v večini člani ZK, prav tako je to opaziti tudi v odboru domske

skupnosti. Vodstvo našega aktiva tudi uspešno sodeluje z vodstvom šole. Pohvalno je tudi to, da je vodstvo naše šole zainteresirano za delo aktiva in da so medsebojni odnosi v tem smislu zelo dobri. Omenil bi še, da sta dva člana našega aktiva tudi člana občinskega komiteja ZMS Zagorje o/S., eden pa je član sekretariata osnovne organizacije ZK mladih. Mladi komunisti našega aktiva smo se prav tako redno udeleževali »Javnih tribun«, ki jih je organiziral ObK ZMS ob sodelovanju sekretariata ZK mladih pa tudi aktivno smo sodelovali v pogovoru. V namenu imamo tudi ustanovitev kluba OZN. V novembru je občinski komitej ZMS organiziral politično šolo. Te šole so se udeležili tudi v glavnem mladi komunisti iz doma učencev RŠC.

Hodžić Adem

**Pišite nam
za rubriko
mladih**

Organizacija, delo in uspehi RŠC

Rudarski šolski center pri Zasavskih premogovnikih je nastal z integracijo rudnika Trbovlje-Hrastnik in rudnika Zagroje oziroma z združitvijo rudarskih šolskih centrov, ki sta pri teh dveh rudnikih preje obstajala. Združeni rudarski šolski center je organizacijska enota kadrovskega sektorja pri ZP-T in je dolžan izvajati sistem izobraževanja tako, kot je kadrovskemu sektorju naročeno s strani samoupravnih organov podjetja. Tehnično pa je vodstvo rudarskega šolskega centra odgovorno vodstvu rudnika oziroma enote, na kateri so delovišča RŠC.

Sistem izobraževanja kadrov v RŠC je glede na možnosti prilagojen potrebam profilov, ki jih Zasavski premogovniki potrebujejo, stremimo pa za tem, da bi se pogoji izobraževanja čim bolj izboljšali, da bi se povečala kvaliteta teoretičnega in praktičnega pouka in poklicni šoli za rudarje-kopače ter da bi se organizacijsko vsaj približali najboljši sodobno organiziranemu rudarskemu šolskemu centru v Velenju. Pri nas pa pretežno prevladuje zahteva po takšnem načinu izobraževanja, da naj vajenec opravlja tudi takšna dela, ki niso v tesni povezavi z usposabljanjem za njegov poklic, zato je jasno, da potem tudi kvaliteta izobrazbe ni takšna kot bi morala biti. Delno so te želje opravičljive, ker izhajajo iz resnih problemov, ki pa imajo osnove v pre nizkem staležu na obratih oziroma iz pomanjkanja odrasle delovne sile. Ne morem pa se strinjati s težnjami, da bi bili rudarski vajenci na rudniku oziroma obratu rezervna delovna sila, ki bi jo prestavljali iz enega na drugo delovno mesto, pač pa glede na potrebo in zadovoljitev želja, ne oziraje na to, kaj bo s tem vajenec strokovno pridobil in ne oziraje na to, kakšnega kopača bomo dobili po treh letih šolanja. Z rudarskimi predpisi in z določili republiškega rudarskega inšpektorata je določeno, da rudarski vajenci I. letnika ne smejo opravljati praktičnega pouka v jami, zato bi morali izvajati praktični pouk z ozirom na zahteve poklica zunaj jame. K temu pouku vsekakor spada žlebljenje lesa, priprava lesa za izdelovanje najrazličnejših profilov, postavljanje profilov vseh vrst (jeklenih in železnih) na poligonu (ki ga še nimamo), sestavljanje mehaniziranih naprav itd. Sedaj pa je v glavnem ves praktični pouk I. letnika sestavljen iz čiščenja vozičkov na separacijah in na obratih, posipanje cest, sodelovanje pri žaganju drv in ravnanju podporja, kopanje gline, zato zelo malo pouka odpade na žlebljenje (v Trbovljah). Seveda izhaja tak način praktičnega pouka iz pritiska rudnikov in enot, da je treba izvajati določena dela, ki jih enote same ne zmorejo zaradi pomanjkanja delovne sile. Pojavljajo pa se zahteve, da bi na ta dela dajali celo vajence iz II. in III. letnika, katerim je dovoljeno delati v jami. Smatram, da bi bilo to neprimerno in precej oddaljeno od zahtev, da dobimo po končani šoli doobreda rudarja-kopača.

Organizacija RŠC

Po notranji organizacijski shemi ima danes RŠC naslednje oddelke:

- oddelek praktičnega pouka v Trbovljah — jama Lakonca
- oddelek praktičnega pouka v Zagorju — jama Kotredež
- oddelek teoretičnega pouka v Zagorju
- oddelek za izobraževanje odraslih v Trbovljah
- internat v Zagorju.

Praktični pouk v jami za II. in III. letnik rudarskih vajencev izvajajo v Trbovljah v jami Lokonca. Tu obiskujejo praktični pouk vsi vajenci, ki stanujejo v Trbovljah in Hrastniku ter tisti, ki stanujejo v internatu v Zagorju, za katere pa je organiziran posebni avtobusni prevoz.

To je samostojen jamski šolski revir, kjer kopljejo kvalitetni premog. Trenutno premog odkopavajo na poti 226 s širokočelno odkopno metodo s pridobivanjem iz stropa. Za odkopavanje v tem krilu polja preostaneta še dve etaži in to na koti 260 in na koti 253, kar časovno ustreza cca 15 mesecev. Med tem časom pa je treba za odkopavanje pripraviti vzhodno krilo polja Lakonca, kjer leži premog od kote 280 do kote 302, kar bi odkopavali v dveh etažah. V ta namen je treba zgraditi cca 70 m smerne proge po dolomitu na koti 275, izdelati zračno in transportno zvezo med koto 275 in koto 302 ter izdelati nadkop za pristop na etažo s kote 275 na koto 291. Sredstev za ta dela še ni na razpolago in bi jih bilo treba v letu 1969 predvideti.

Praktični pouk vajencev I. letnika izvajajo v Trbovljah na separaciji, v lamparni in na površini v Lakonci (žlebljanje).

Praktični pouk v jami izvajajo v agorju za II. in III. letnik v jami Kotredež, kjer ima RŠC samostojen šolski revir. Trenutno premog odkopavajo na 11. in 12. etaži nad 4. obzorjem po širokočelni odkopni metodi s splavnim zasipavanjem prostorov. Tu ima RŠC dve širokočelni delovišči. Delo in s tem tudi proizvodnja sta tu ovirana zaradi pomanjkanja lesa za tesarbo, za dostavo katerega obstojajo zelo težke transportne poti. V precejšnji meri bi ta problem rešili z jeklenim (progovnim) podporjem, katerega pa obrat Kotredež nima na razpolago.

Praktični pouk za vajence I. letnika izvajajo v Zagorju na separaciji (čiščenje vozičkov), na obratu Kisovec (čiščenje vozičkov, žaganje drv, ravnanje jeklenega podporja), na Orleku (čiščenje vozičkov, nakladanje gline, posipavanje cest) in na Ruardiju (posipavanje ceste).

Teoretični pouk je v Zagorju. Trenutno ima RŠC 9 oddelkov in sicer tri oddelke I. letnika, tri oddelke II. letnika in tri oddelke III. letnika. Za izvajanje teoretičnega pouka so redno zaposleni 4 pedagogi, medtem ko preostanek ur pokriva honorarni sodelavci.

Kljub temu, da smo združili učila, s katerimi sta razpolagali obe bivši šoli v Trbovljah in Zagorju, še vedno ne razpolagamo z zadostnimi in primernimi učili (primerne knjige, makete odkopnih metod in profilov prog, risbe raznih strojev, sheme delovanja strojev, mankete v prevozu itd.)

Končno se je v šolskem letu 1968/69 le uresničila želja, da k izobraževanju rudarskih kadrov prispeva nekaj sredstev tudi republika, medtem ko je vse doslej nosilo to breme podjetje, pri katerem je bila šola organizirana. Tako je republika izobraževalna skupnost prevzela za šolsko leto 1968/69 v celoti financiranje teoretičnega pouka in namenila do konca letošnjega leta cca 7.800.000 S din, medtem ko naj bi ta prispevek za leto 1969 znašal cca 24.000.000 S din. Ta sredstva so bila dana vsem šolam pri gospodarskih organizacijah z namenom, da šole organizirajo teoretični pouk tako, da bodo lahko verificirane oziroma, da do verifikacije izpolnijo svojo organizacijo pouka in jo uskladijo s pogoji, ki jih določa zakon o srednjem šolstvu. Sredstva pa so dali s pripombo, da naj delovna organizacija sedaj ne zmanjšuje svojega prispevka in skrbi za šolo, ampak naj bo to le dodatek za boljše delo.

Oddelek za izobraževanje odraslih v Trbovljah se ukvarja z organizacijo raznih tečajev, seminarjev in izpitov, ki so predvideni glede na potrebe same delovne organizacije. Poleg tega spadajo pod ta oddelek tudi vsi štipendisti ter vajenci ostalih strok.

Internat v Kisovcu ima v obeh stavbah kapaciteto 163 postelj, od tega v novem delu 111, v starem delu pa 52 postelj. V internatu deluje tudi rudniška menza.

Pripravljamo načrt, da bi vso šolsko dejavnost vajencev RŠC in to športno, kulturno-prosvetno in politično dejavnost, organizirali v internatu. V neposredni bližini internata nameravamo zgraditi igrišča za nogomet, košarko, odbojko, saj razpolagamo z idealno lokacijo. Organizirane so osnove šolskega športnega društva. V bližnji prihodnosti na-

meravamo pričeti z vajami pevskega zbora in malega orkestra, za pravo proslavo pa že deluje dramska sekcija. Od političnih organizacij delujeta v internatu dve in sicer aktiv ZK in mladinski aktiv, ki bosta imeli poleg drugega tudi vsak teden predavanja in razgovore o zunanji in notranji politiki.

Prizadevamo si, da bi tako kot v Velenju, lahko za slavnostne prilike opremili vajence z rudarskimi uniformami, kar bi dalo še večji poudarek njihovemu šolanju in jih navezalo na pripadnost k poklicu. Samoupravne organe Zasavskih premogovnikov bomo prosili za dodelitev sredstev, da bi vsako leto lahko nabavili nekaj rudarskih uniform. Pošolska dejavnost je orientirana na internat zato, ker trenutno že stanuje v internatu 132 vajencev, katerih število pa se bo še povečalo.

Stalež RŠC

Na dan 1. 10. 1968 je bilo v staležu RŠC naslednje število oseb:

1. Vajenci:

a) rudarski vajenci	Zagorje	Trbovlje	Skupaj
I. letnik	33	21	54
II. letnik	32	25	57
III. letnik	32	32	64
SKUPAJ	97	78	175

(stalež vajencev v I. letniku še ni popoln, ker jih je 18 še na zdravniškem pregledu oziroma še niso prispeli).

b) kovinarski vajenci

I. letnik	11
II. letnik	11
III. letnik	3
SKUPAJ	25

(I. letnik obiskuje A program v delavnicah SIC-a v Zagorju, II. in III. letnik pa v delavnicah ZP-T v Trbovljah in Hrastniku. Vsi letniki pa imajo teoretični pouk v Zagorju).

c) elektrikerski vajenci

I. letnik	7
II. letnik	9
III. letnik	7
SKUPAJ	23

(I. letnik obiskuje A program v delavnicah SIC-a v Zagorju).

č) avtomehaničarski vajenci

II. letnik	1
SKUPAJ a + b + c + č	224

2. Instruktorji

jama: Trbovlje	20
Zagorje	22
zunaj: Zagorje	5
SKUPAJ	47

3. tehnični uslužbenci

Trbovlje + Zagorje	1
Trbovlje	3
Zagorje	3
SKUPAJ	7

4. pedagogi

5. administrativni uslužbenci	4
6. vzgojitelji v internatu	6
7. nočni čuvaj v internatu	3
8. kurjač v internatu	1

9. čistilke v internatu	3
10. štipendisti iz del. razmerja, ki so v staležu RŠC	11
SKUPAJ (od 1 do 10)	307

Delovni uspehi RŠC

Rudarski šolski center ima na šolskih deloviščih tudi svojo proizvodnjo, ki se je v letošnjem letu gibala takole:

Mesec	Jama Trbovlje	Jama Zagorje
januar	2.300 ton	—
februar	1.790 ton	—
marec	1.830 ton	—
april	1.690 ton	—
maj	1.110 ton	—
junij	1.190 ton	—
julij	1.610 ton	—
avgust	1860 ton	870 ton
september	2.120 ton	1.560 ton
SKUPAJ	15.500 ton	2.430 ton
SKUPAJ Zagorje + Trbovlje	17.930 ton	

Proizvodnja RŠC v Zagorju je bila v prejšnjih mesecih prišteta k proizvodnji obrata Kisovec z ozirom na prejšnji sistem obračunavanja storitev in proizvodnje na rudniku Zagorje.

Poleg proizvodnje premoga pa opravljajo vajenci obsežna dela na zunanjih objektih posameznih rudnikov oziroma enot.

Kovač Pavle, dipl. inž. rud.

Gibanje proizvodnje po sprejetju rebalansa proizvodnega plana

Osrednji delavski svet ZP-T je na svojem 7. zasedanju sprejel predlog rebalansa proizvodnega plana za čas od septembra do decembra 1968.

Rebalans je upošteval proizvodne možnosti posameznih jam in hkrati tudi prodajne možnosti na podlagi prijavljenih ptozeb kupcev.

Predvideval je za štiri mesece naslednje odstopanje od sprejetega letnega plana proizvodnje za posamezne rudnike in za posamezne vrste premoga (v tonah):

Rudnik	Komerc. premog	Kotlovni premog	Skupaj
Hrastnik	+ 28.950	—	+ 28.950
Trbovlje	— 11.600	+ 10.200	— 1.400
Zagorje	— 5.300	—	— 5.300
ZP-T	+ 12.050	+ 10.200	+ 22.250

Proizvodnja rudarskega šolskega centra (Trbovlje) v rebalansu ni bila upoštevana.

Analiza proizvodnje za mesec september, oktober in november 1968 nam pokaže naslednje rezultate sprejetega rebalansa:

Rudnik	Komerc. premog	Kotlovni premog	Skupaj
Hrastnik	— 1.089	+ 6.639	+ 5.550
Trbovlje	+ 2	— 5.482	— 5.480
Zagorje	+ 1.800	—	+ 1.800
ZP-T	+ 713	+ 1.157	+ 1.870
RŠC	+ 5.302	+ 78	+ 5.380
SKUPAJ	+ 6.015	+ 1.235	+ 7.250

Rudnik Hrastnik ni imel planirano proizvodnjo kotlovnega premoga, vendar je bila (v oktobru — 3.276 ton) večja količina rovnega premoga

zaradi večjih količin krovnine preusmerjena v kotlovni premog, zlasti še, ker je termoelektrarna II za poskusno obratovanje zahtevala suh kotlovni premog, z večjo kalorično močjo.

Rudnik Trbovlje je imel težave pri pridobivanju kotlovnega premoga v Vode polju. Zaradi še ne dokončno izvedenih drenažnih del na površini, je pronicala površinska meteorna voda na del odkopne fronte. Ker je bil zaradi neenakomernega obratovanja termoelektrarne II odvzem kotlovnega premoga zelo različen, je odkopna fronta le počasi napredovala in voda je zasedla večja območja, kot bi ga sicer pri hitrejšem napredovanju. Potrebno je bilo celo forsirati napredek odkopnega dela dokopne fronte, brez pridobivanja premoga iz nadkopnega dela.

Rudniku Zagorje, kateremu je bil letni proizvodni plan znižan že v februarju t. l. za 15.000 ton, je bil

po rebalansu znižan še za 5.300 ton, ker smo pričakovali, da se odkopne prilike, zlasti pa transportne, še ne bodo izboljšale. Izboljšanje proizvodnih možnosti je nastopilo šele v oktobru t. l. in je tako rudnik Zagorje prekoračil proizvodni plan za

1200 ton. To izboljšanje pa je sledilo iz boljših odkopnih prilik v jami Kotredež in zaradi nemotenega delovanja transportnih sredstev.

Gibanje storitev in normativov glavnih materialov:

Rudnik Hrastnik

Mesec	Jamska storitev		Obratna storitev		Les		Krajniki		Razstrelivo	
	plan	dos.	plan	dos.	plan	dos.	plan	dos.	plan	dos.
IX.	2,82	2,77	2,40	2,47	14,0	15,0	1,20	1,13	130	124
X.	2,86	2,78	2,44	2,46	13,0	14,0	1,20	0,99	130	123
XI.	2,80	3,12	2,40	2,77	13,0	16,0	1,20	0,85	130	123

Rudnik Trbovlje

IX.	3,20	3,24	2,55	2,67	15,0	13,0	1,30	1,44	135	123
X.	3,40	3,22	2,70	2,69	14,0	15,0	1,30	1,22	125	127
XI.	3,40	3,38	2,70	2,79	13,0	14,0	1,30	1,10	125	121

Rudnik Zagorje

IX.	2,30	2,20	1,65	1,73	19,0	18,0	1,10	0,95	260	283
X.	2,38	2,47	1,72	1,95	18,0	17,0	1,00	0,70	255	293
XI.	2,30	2,32	1,62	1,85	21,0	20,0	1,10	0,86	270	282

Na rudniku Hrastnik je bila jamska storitev slabša od planiranega v septembru in oktobru zaradi likvidacije dveh širokočelnih odkopov in obsežnih sanacijskih del. Rudnik Trbovlje je imel slabšo jamsko storitev le v oktobru zaradi že opisanih razlogov, t. j. zaradi forsiranja priprav in likvidacijskih del na posameznih etažah.

Rudnik Zagorje je imel posebno nizko jamsko storitev v septembru, ko so bili odkopni pogoji v jami Kotredež najslabši. Zaradi močnih dotokov vode in poslabšanja kvalitete premoga, je bilo treba predčasno opustiti odkopavanje v polju 21-7 in 21-5, težave pa so bile tudi v polju 25-0 zaradi ogretega premoga v

nadkopnem delu.

V tem časovnem razdobju se je v jami znižal tudi stalež zaposlenih za 39 rnož in to v glavnem na odkopih. Znižanje staleža, forsiranje pripravljalnih del in delno tudi jamskih investicijskih del ter povečane obsega vzdrževalnih del (rudnik Zagorje) pa smo skušali nadomestiti z večjim številom delovnih dni.

Omembe vredna je tudi oddaja premoga za potrebe termoelektrarne I in II. Dne 7. septembra t. l. nam je termoelektrarna Trbovlje sporočila svoje potrebe po premogu za obdobje september-december v višini 243.000 ton. Te količine premoga pa je v posameznih mesecih koristila takole:

Mesec	Naročeno skupaj ton	Prevzeto skupaj ton	Prevzeto prah ton	Prevzeto kotlovni premog ton	Razlika ton
IX.	45.000	41.219	16.536	24.683	— 3.781
X.	80.000	50.734	17.305	33.429	— 29.266
XI.	56.000	50.995	16.772	34.223	— 5.005
Skupaj	181.000	142.948	50.613	92.335	— 38.052

V rebalansu proizvodnega plana je bilo predvideno, da bo termoelektrarna količine premoga, navedene v razliki, odvzela iz naših zalog prahu v zapadni deponiji in nam tako omogočila pripravo prostora za depniranje prahu v pomladanskih mesecih prihodnjega leta. Do te razlike pri odvzemu premoga pa je prišlo, ker je bilo predvideno, da bo termoelektrarna II, pričela s poizkusnim obratovanjem že v drugi polovici meseca septembra in da bo polno obratovala ves mesec oktober. Dejansko pa je termoelektrarna II v tem času obratovala takole: prvo poizkusno obratovanje 13. sep-

tembra — 22 minut, od 14. pa do 21. septembra je obratovala z vmesnimi prekinitvami in z močjo 40-70 MW; v mesecu oktobru je obratovala v presledkih — skupno 4 dni, 17 ur in 25 minut;

v mesecu novembru pa je obratovala tudi v presledkih in z različno močjo od 60-126 MW nepolnih 17 dni; 27. novembra ob 21.30 pa je obratovanje prekinila zaradi nujnih remontnih del, ki jih bodo izvajali predvidoma do 9. decembra t. l. Prav tako tudi ni obratovala termoelektrarna I ves ta čas s polno zmogljivostjo.

V tem članku je podana le kratka analiza izpolnjevanja proizvodnega plana po rebalansu ter prilike, ki so na posameznih rudnikih omogočale višino proizvodnje.

Jermol Adolf, dipl. inž. rud.

POROČILO O IZIDU VOLITEV V SVET RUDARSKEGA SOLSKEGA CENTRA

Na volitvah v svet RSC, ki so bile 5. novembra 1968, je glasovalo 289 volilcev od 307 volilnih upravičencev, to je 94 %. Volitve so potekale na dveh voliščih in sicer v Zagorju in Trbovljah.

Kandidacijska zbora sta predlagala enotno listo z osmimi kandidati od katerih je bilo 6 izvoljenih.

Izvoljeni so bili:

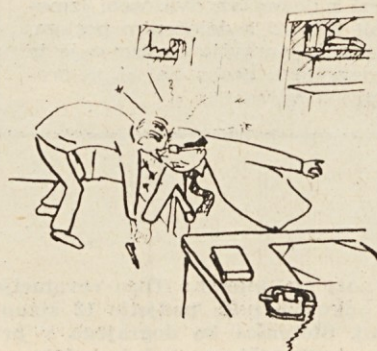
1. Ačkun Beno — vodja praktičnega pouka v Trbovljah 250 glasov.
2. Plevelj Drago — učenec v rudarstvu III. let. 234 glasov.
3. Prosenc Miloš — predavatelj slov. jezika 233 glasov.
4. Palčič Rado — vzgojitelj v domu učencev 227 glasov.
5. Oberžan Janez — vodja odd. za izobraževanje odraslih 220 glasov.
6. Tekavčič Vinko — jamski nadzornik 205 glasov.

Izvoljena nista bila Simončič Ivan in Savšek Janko.

Glede na to, da dela svet RSC v širšem in ožjem sestavu, so enote ZP-T imenovala še 5 svojih predstavnikov za širši sestav sveta:

- rudnik Hrastnik zastopa Podkoritnik Marko
- rudnik Trbovlje zastopa Dobovičnik Ferdinand
- rudnik Zagorje zastopa Miklavčič Jože, dipl. inž. rud.
- Separacijo zastopa Švajger Zdravko, dipl. inž. rud.
- Elektrostrojni obrat zastopa Marot Božo.

Svet se je prvič sestel 18. novembra 1968 in izvolil za predsednika Tekavčič Vinka, za namestnika pa Ačkun Bena.

Vaš svinčnik, tov. direktor

Gradnja žičnice - sedežnice na Marelo

Smučarji SK Zagorje smo že več let gojili željo po zgraditvi žičnice na najbolj zanimivo zagorsko smučišče na Marelo oziroma na severno pobočje Jablaniškega vrha (900 m nadmorske višine). V jeseni leta 1967, smo pričeli z deli na trasi bodoče žičnice in z njimi nadaljevali vse letošnje leto tako, da smo člani in simpatizerji SK Zagorje do konca oktobra presekali traso, zabetonirali temelje za nosilne stebre, obračalno postajo in napenjalno napravo ter pogonsko postajo. V temelje je bilo vgrajeno skupno 70 m³ armiranega betona.

V zgradbo pogonske postaje (dimenzije 10,50 x 10,25 m) pa je bilo vgrajenih 2.700 betonskih zidakov.

Od montažnih del je montirana obračalna naprava, postavljenih 11 nosilcev stebrov (najnižji 2,70 — najvišji 9 m), napeljani stolp z utežjo 7 ton, ter del pogonske postaje. Zgrajenega je 200 m daljinovoda za trafo postajo in 240 m nizkonapetostnega voda in 40 m kableskega priključka. Za dostop do vznožja žičnice je bilo izdelane 600 m kamionske ceste in 140 m tovorne žičnice.

Tehnični podatki žičnice:

Sistem žičnice je enovrvna krožna žičnica, enosedežnica s sedeži, ki

so trdno spojeni s transportno vrvo. Pogonsko postaja in napenjalni stolp se nahajata na spodnjem delu žičnice. Poševna dolžina na spodnjo in zgornjo postajo je 755 m, višinska razlika med postajama znaša 303 m, generalni naklon je 24°. Vozna hitrost bo znašala 1,75 m/sek., čas vožnje pa 4,2 minuti. Žičnica bo imela 30 sedežev, zmogljivost pa bo 126 oseb na uro. Spodnja postaja se nahaja na 471 m nadmorske višine, zgornja pa na 774 m nadmorske višine.

Da bo žičnica ustrezala vsem predpisom prevozov ljudi po žičnicah, smo morali nekatere dele žični-

ce, kot na primer žično vrv, obesalne glave in primeže, kakor tudi elektro prevodno gumo za oblogo tekalnih kolesa, uvoziti iz inozemstva.

Z dograditvijo žičnice, kar bo verjetno do pričetka letošnje sezone, bo opravljena prva faza gradnje zimsko športnega centra na Mareli.

V perspektivi predvidevamo, da bomo dokončno uredili smučarske proge, markacijo proge za turno smučanje proti Zasavski gori, zgradili dve smučarski vlečnici, manjše skakalnice za trening, otroško sankališče in smučarsko kočjo.

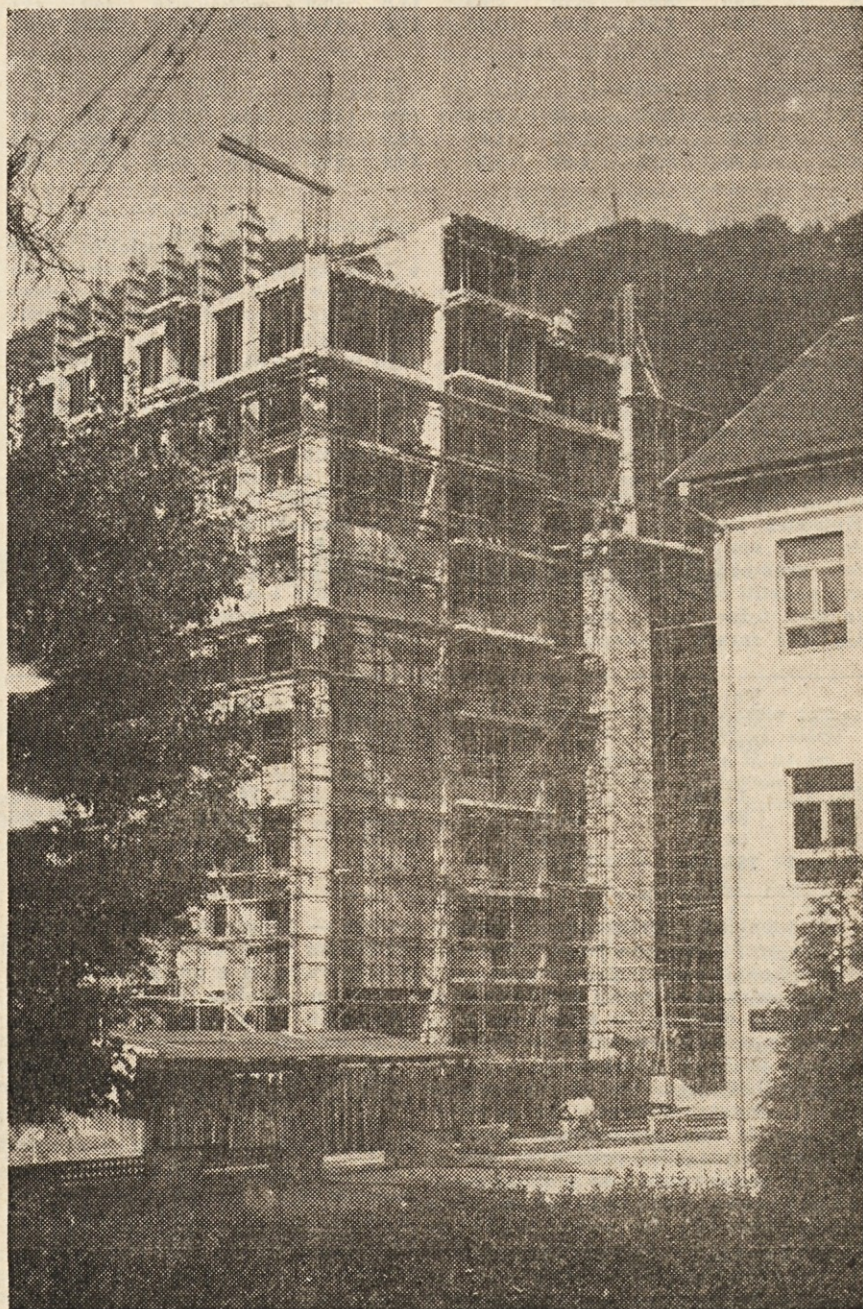
Strojan Anton

KREDITNO PISMO je pismeno pooblastilo, izdano od banke določenemu koristniku, da z njim lahko dvigne v eni ali večih bankah določeni znesek denarja v odrejenem roku. Kreditno pismo, ki glasi za eno banko se imenuje **SPECIALNO KREDITNO PISMO**. Njegov lastnik lahko dvigne denar samo pri naslovni banki. Kreditno pismo, ki glasi za več bank se imenuje **CIRKULARNO KREDITNO PISMO**. Njegov koristnik lahko dvigne denar pri večih bankah.

KORESPONDENCA je dopisovanje, zbir vseh pisem, dopisnic, telegramov in drugih pismenih izmenjav, misli ter sporočil, ki jih je določena fizična ali pravna oseba poslala ali prejela v zvezi z delom oz. dve osebi izmenjali v zvezi z določenim poslom. Oseba, ki opravlja dopisovanje je korespondent, oseba pa, ki jo prejema je adresat.

V novi stolpnici na Trgu revolucije je odkupilo naše podjetje 12 stanovanj. Stolpnica bo dograjena v prvem tromesečju naslednjega leta.

Foto: J. Savšek

Akcijski program za delo ObS Hrastnik

Skupščina občine Hrastnik je poslala uredništvu našega časopisa v objavo akcijski program za njeno delo in za delo njenih organov, ki je bil sprejet na seji obeh zborov skupščine občine Hrastnik, dne 26. oktobra 1968.

Glede na to, da je sprejeti akcijski program razmeroma obsežen, prostor v našem glasilu pa je omejen, se je uredniški odbor odločil, da objavi le del tega programa in sicer naloge uprave skupščine občine Hrastnik ter naloge njihovih samoupravnih organov:

a) Konkretna naloge uprave skupščine občine Hrastnik.

Za izvedbo nalog bo uprava skupščine občine Hrastnik opravila naslednje:

1. pregledala bo izdana obratna dovoljenja obrtnikov, gostincev in avtoprevoznikov v smislu zveznih in republiških predpisov,
2. pregledala bo izdana dovoljenja za opravljanje popoldanskih obrtnih del ter ugotovila morebitna dela, ki se opravljajo brez priglasitve,
3. ugotovila bo stanovanjske hiše občanov, katerih stanovanja presegajo predpisani maksimum po zakonu o nacionalizaciji ter pripravila eventualen predlog o dodatnih stanarinah za neracionalno izkoriščanje stanovanjskih prostorov,
4. pregledala bo skupni dohodek občanov in ugotovila, če so vsi, katerih letni dohodek znaša nad 20.000,00 N din, prijavili dohodek po predpisih za obdavčitev ter pregledala morebitne primere neopravičenega bogatenja,
5. organizirala bo davčno službo po novih predpisih ter zagotovila njeno ustrezno kadrovske za sedbo,
6. nudila bo več pomoči krajevnim skupnostim in stalnim predstavstvom zborov volivcev pri programiranju njihovega dela in izvajanju teh programov,
7. krajevnim skupnostim bo pomagala pri urejanju pogojev za organizirano varstvo otrok in širitvi otroških igrišč, pri čemer je angažirati za sodelovanje tudi delovne organizacije,
8. v skladu s potrebami bo sodelovala ob angažiranju zainteresiranih delovnih organizacij, pri organizaciji družbene prehrane,
9. sodelovala bo s krajevnimi skupnostmi, svetom za narodno obrambo pri občinski skupščini ter koordinacijskim odborom za vprašanja obrambe pri SZDL pri organizaciji vseljidske obrambe in civilne zaštite prebivalstva,
10. spremljala bo nove predpise s področja izdajanja potnih in o-rožnih listov, evidence tulcev itd.,
11. na področju narodne obrambe bo sestavljen poseben podrobnejši

akcijski program v skladu z navodili republiškega sekretariata za narodno obrambo in vojne komande ter po predhodni obravnavi le-tega na svetu za narodno obrambo in koordinacijskim odborom pri občinski konferenci SZDL,

12. skrbela bo za dosledno izvajanje vseh normativnih aktov.

b) Naloge samoupravnih organov uprave skupščine občine Hrastnik:

1. usposobiti delavce v upravi za tako delo z dodatnim izobraževanjem, s študijem v upravi, z vpisom na ustrezne višje in visoke šole ter s premestitvijo na ustrezna druga delovna mesta v upravi, pi tudi izven nje,
2. organizacijsko izpopolniti sistemizacijo, ki naj zagotovi izvajanje sprejetega programa in smernic ter stremeti za tem, da se vsa prosta, nezasedena in morebitna na novo sistemizirana delovna mesta razpišejo in zasedejo s strokovnimi kadri, ki bodo odgovarjali postavljenim nalogam,
3. posebno skrb je posvetiti organizaciji in sistemizaciji davčne službe ter pri izbiri kadrov stremeti za sprejem takih delavcev, ki bodo strokovno in družbeno-politično odgovarjali zahtevam te službe,
4. ko bodo sprejeti ustrezni republiški predpisi, se bo pristopilo k reorganizaciji služb ter se jih prilagodilo tako, da bodo sposobne ukrepati in zagotoviti zakonitost na vseh področjih družbenega življenja, pri tem organizacijsko proučiti tudi možnost za uvedbo komunalne inšpekcije. V ta na-

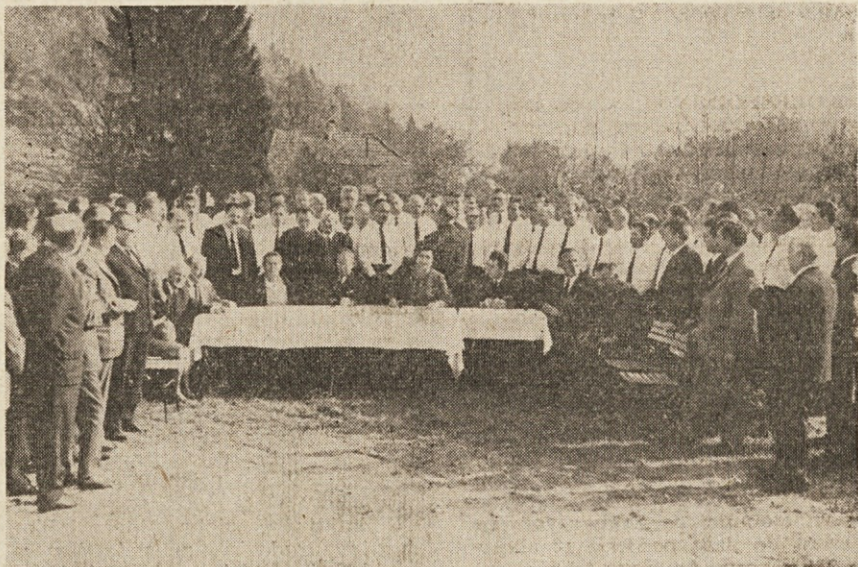
men se bo stremelo za tem, da bo organizacija čimbolj racionalna, kadri v teh službah pa tako strokovni, da bo onemogočena vsaka špekulacija, hkrati pa zagotovljeno izvajanje zveznih, republiških in občinskih predpisov,

5. izpopolniti je delitev osebnega dohodka in sistem nagrajevanja po delu v upravi,
6. stremeti je, kljub neprimernim delovnim pogojem v upravi, k še večji delovni disciplini,
7. proučiti je obstoječe oblike samoupravljanja in stremeti za tem, da se samoupravljanje v upravi utrdi in izpopolni,
8. posvetiti več pozornosti rekreaciji delavcev uprave.

Zaključki:

1. del ukrepov naj se začne izvajati takoj,
2. del ukrepov postopoma, ker terja predhodnih proučitev in usklajitev,
3. izvajanje programa bo spremljala začasna skupščinska komisija v sestavi:
Mrcin inž. Maks — predsedujoči občinskega zbora,
Pevec Marjan — odbornik zbora delovnih skupnosti in
Dremeli Karel — odbornik občinskega zbora,
ki bo pripravljala tudi poročila za skupščino.

Z ozirom na aktualnost akcijskega programa, ki zadeva tudi delo delovnih organizacij, njihovih samoupravnih organov, krajevnih skupnosti ter družbeno-političnih organizacij, naj se z vsebino le-tega seznanijo vse, ki bodo kakorkoli prispevali k njegovi realizaciji.

Skupen posnetek z maršalom Titom

v Čečah

Foto Savšek Janko

Predčasno upokojevanje rudarjev

Zaradi težav, v katerih se je znašla naša celotna proizvodnja premoga, posebno nekateri manjši rudniki, kar je izzvalo resen ekonomski in politični problem z vrsto zelo delikatnih socialnih problemov, je bilo v taki situaciji nujno poiskati takojšnje rešitve, da bi zagotovili materialno eksistenco delavcev, ki bi proti svoji volji ostali brez dela.

S temeljnim zakonom o posebnih pogojih za pridobitev pokojnine za delavce v premogovnikih (Uradni list SFRJ, št. 30/68) so republike pristojne, da s svojim zakonom, ki bo v skladu z določbami tega zakona glede na svoje specifične razmere in možnosti, uvedejo pravico do izjemne pridobitve pokojnine za delavce v premogovnikih.

Pravico do izjemne pridobitve pokojnine lahko določi republiška skupščina z zakonom, ne glede na starost delavca, če ima delavec pokojninsko dobo, ki je dejansko trajala najmanj 20 let, in je od tega najmanj 15 let dejansko delal v premogovnikih neposredno pri proizvodnji pod zemljo oziroma, če ima pokojninsko dobo, ki je dejansko trajala najmanj 25 let in je od tega najmanj 15 let dejansko delal v premogovnikih pod zemljo v zvezi s proizvodnjo.

V pokojninsko dobo 20 oziroma 25 let iz drugega odstavka se z dejanskim trajanjem vštevaajo obdobja, ki se po temeljnem zakonu o pokojninskem zavarovanju vštevaajo v zavarovalno dobo, od obdobja posebne dobe po imenjenem zakonu pa samo udeležba v NOV, čas ujetništva in čas prekinitve delovnega razmerja zaradi okoliščin, ki jih je povzročila vojna (140, 141 in 145. čl. TZPZ).

Republika določi z zakonom merila, po katerih daje prenehanje dela delavcu podlago za izjemno pridobitev pokojnine. V zakonu določi tudi, v katerem časovnem razdobju pred uveljavitvijo tega zakona, daje prenehanje delovnega razmerja podlago za pridobitev pravice do take pokojnine.

Za delavce, ki bi po tem zakonu izjemno pridobili pravico do pokojnine, veljajo določbe TZPZ, če ni v tem zakonu drugače določeno. Pri tem so glede uporabe njegovih določb ti delavci izenačeni z zavarovanci, ki so dopolnili z omenjenim zakonom predpisano starost za pridobitev starostne pokojnine.

Upokojenici, ki uveljavljajo pokojnino po tem zakonu, pridobijo pravico na podlagi svoje zavarovalne dobe po uveljavitvi pokojnine kot predčasni upokojenici po TZPZ.

Republika lahko uvede z zakonom, da bi zagotovila upokojenecem, upokojenim po tem zakonu, ustrezen gmojni položaj, posebna merila za pridobitev varstvenega dodatka in njegovo odmero glede mejnega zneska, glede vpliva dohodkov gospo-

dinjstva upokojenca, ki je pridobil pokojnino po omenjenem zakonu ter vpliva dolžine pokojninske dobe na višino dodatka.

Republika določi z zakonom tudi, kako bo zagotavljala posebna sredstva za kritje obveznosti sklada invalidskega in pokojninskega zavarovanja, ki so se povečale zaradi priznanja in uživanja pokojnine pod posebnimi pogoji po tem zakonu. Republika lahko predpiše z zakonom pogoje in način za priznanje večje pokojninske dobe, da jim s tem zagotovi večjo pokojnino; pogoj pa je, da so predvidena tudi posebna sredstva za kritje tako priznane dobe (odkup dobe).

Znesek sredstev, potrebnih za kritje večjih obveznosti sklada invalidskega in pokojninskega zavarovanja, določi skupščina skupnosti socialnega zavarovanja v sporazumu z republiško skupščino.

Pravico do starostne pokojnine, uvedeno po tem zakonu, je mogoče uveljaviti le na zahtevo, vloženo najkasneje do 31. decembra 1969.

Republiški zakon o predčasnem upokojevanju v naši republiki še ni izšel, delovnim organizacijam ni bil predložen niti osnutek tega zakona, pač pa razpolagamo z osnutkom zakona republiškega sekretariata za delo SR BiH o upokojevanju rudarjev. Iz tega dokumenta povzemamo nekaj najvažnejših določil:

1. pravico do starostne pokojnine po tem zakonu bi pridobili delavci, zaposleni v premogovnikih v BiH, ki jim prekinje delovno razmerje, brez njegovega pristanka; likvidacija rudnika oziroma enote, zmanjšanje obsega dela, če ni mogoče najti za delavca zaposlitve na drugem delovnem mestu ali v drugi delovni organizaciji;
2. uživalcu po tem zakonu določene starostne pokojnine se zagotavlja varstveni dodatek na pokojnino, če je ta manjša od predpisane mejne vsote pokojnine;
3. sredstva, ki bodo potrebna za pokritje povečanih obveznosti invalidskega in pokojninskega zavarovanja, se zagotavljajo iz sredstev delovnih organizacij, namenjenih za osebne dohodke delavcev;
4. zaradi zagotovitve večje pokojnine delavcu ki pridobi pravico do pokojnine po tem zakonu, lahko rudnik postavi zahtevo za priznanje večjega pokojninskega staža od staža na osnovi katerega je odmerjena pokojnina, če vplača v sklad invalidskega in pokojninskega zavarovanja sredstva za pokritje tako priznanega pokojninskega staža. Pokojninska doba, ki se lahko prizna rudariu z vplačilom v sklad invalidskega in pokojninskega zavarovanja, lahko znaša največ 5 let;

5. po tem zakonu lahko dobijo pravico do starostne pokojnine delavci v premogovnikih, ki jim je delovno razmerje prenehalo po 1. januarju 1967 leta.

Osnutek naglašja, da s tem posebnim pokojninskim zakonom o izjemnih pogojih za upokojevanje rudarjev, ne bo rešena problematika premogovnikov, pač pa bo treba podvzeti mere, ki bi privedle rudnike v enakopravnejši položaj pri gospodrnju. Zato je treba gledati na ta osnutek SR BiH kot na izjemen in začasen ukrep, ki bi omogočil premogovnikom ublažiti sedanjo težko situacijo.

Vladimir Sihur

Halo, žena! Tukaj Pepi! Sporočam ti, da odpovej vstopnice za gledališče, ker moram nujno službeno odpotovati.

Glasilo »SREČNO«
izdajajo Zasavski premogovniki Trbovlje, Trg revolucije 12.
Izhaja vsake dva meseca.

Urejuje ga uredniški odbor:

Dobčnik Stane, Leskovar Jože, Sotlar Alojz, Malovrh Metod, dipl. inž. rud., Savšek Janko, Anžur Bogdan, dipl. ec, Jermol Adolf, dipl. inž. rud., Tine Lenarčič.

Odgovorni urednik:

Jermol Adolf, dipl. inž. rud.

Tiska: Papirkonfekcija Krško, obrat Valvasorjeva tiskarna.

Naklada 3000 izvodov.